

ELŐFIZETÉS

HELYRE:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEK:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 20 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. részvény-
Társaság.
József Köherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő

Stauber József.

Csütörtök, június 15.

Visszavert

orosz támadások.

Saját embereit lövi az ellenség.

Budapest, június 14. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Bojantól délre és Czernovic-
től északra visszavertük az
orosz támadásokat. Egyébként a
helyzet változatlan volt, különös ese-
mény nem történt. Baranovic-
északra tegnap délelőtt német és
osztrák-magyar csapatok a legnehe-
zebb ágyutüzben állottak. Este az
ellenség állásainkat megtámad-
ta, azonban kivétel nélkül min-
denütt visszaverettük. A vé-
gén az ellenség tűzerege a visz-
szavert orosz tömegeket tu-
szolta.

Olasz hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Tengerészeti repülőink újra meg-
támadták a san-giorgio-di nogaroi
pályaudvart és katonai telepeket, va-
lamint a gradoi belső kikötőt.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan, nyugalom
van. Höfer altábornagy, a vezér-
kari főnök helyettese. (Miniszterel-
nökség sajtóosztálya.)

Oroszok súlyos veszteségei visszaveretésüknél.

Berlin, június 14. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Zillebecktől délnyugatra fekvő
magaslatocon a tegnapi ütközet fo-
lyamán új állásaink egy részét el-
vesztettük. A Maastól jobbra a június
tizenkettediki és tizenharmadiki har-
cokban elfoglaltuk a Thianmont
majortól nyugatra és délre fek-
vő ellenséges állásokat. Elfog-
tunk hétszázkilencvenhárom franciát,
koztük huszonhét tisztet és tizenöt gép-
fegyvert zsákmányoltunk. Mariecour-
nál a Sometól északra és az Argon-
okban német járőrvállalkozások osz-
tagaink sikerével jártak.

Keleti hadszíntér:

A Naroc tótól délre felkerülő osz-
tagaink szétrombolták az ellenség elő-
retolt erődítéseit és hatvan fogollyal
lérték vissza.

Baranovic-től északra fekvő
arconalon az ellenség táma-

dásba ment át. Heves tűzeregi
előkészítés után az orosz töme-
gek újra és újra előretörték
vonalaink ellen. Mindenütt ki-
vétel nélkül visszavertük. Na-
gyon súlyos veszteségeket szen-
vedtek. A német repülők az utóbbi
napokban messzemenő vállalkozáso-
kat vittek véghez az orosz arcvonal

mögött fekvő vasúti művek ellen.
Hátszer megállították a csapat-
szállító vonatokat és szétrom-
bolták a vasúti műveket.

Balkán hadszíntér:

Nincs ujság. Legfelsőbb had-
vezetőség. (Miniszterelnökség sajtó-
osztálya.)

Oroszok offenzívája.

Arad, június 14.

A képviselőház mai ülésén tájé-
koztatta Tisza István gróf miniszter-
elnök a nemzetet a harcéri esemé-
nyekről és az olasz fronton szerzett
győzelmek rövid méltatása után ki-
terjeszkedett azokra a sikerekre, a
melyeket az orosz hadsereg offenzi-
vája a volnyiai és a bukovinai had-
színtéren velünk szemben elért. A
miniszterelnök minden szépítés nél-
kül, a két esztendő háború esemé-
nyei alatt megedzett közvéleményhez
szólva méltatta a reánk nézve kedve-
zőtlen részleteket is. Olyan őszinte
és nyílt hangon, aminő az entente
parlamentjeiben egészen ismeretlen
valami, — és különösen szokatlan
Oroszországban, ahol a vezérkar je-
lentései mind máig elhallgatták az
elmúlt évben elvesztett területek és
városok neveit és csak most nevezik
meg azokat, amelyeket a szertelen
emberpazarlással tolytatott támadó
harcban visszaszerezniök sikerült.

A miniszterelnök, amikor a ked-
vezőtlen eseményekről beszámolt, egy-
ben a valósághoz hiven megállapította
azok jelentőségét és értékét. Ha a
veszteségek sajnálni valók is, azzal
a háborúnak óriási arányai mellett szá-
molni kell, hogy a harc nem folyhat
mindenütt egyforma eredménnyel.
A legkivalóbb hadvezetésnek és a leg-
vitézebb hadseregeknek is része lehet
oly meglepetésekben, amelyeket nem
volt módjában elhárítani. Reánk nézve
nem az ily események pillanatnyi ha-
tása a fontos, hanem az, hogy a há-
ború folytatására és annak végső ered-
ményére nézve számíthatnak-e ezek va-
lamit. Nemcsak önbizalomból, de a
helyzet higgadt szemlélete és mérle-
gelése után, joggal felelhetünk nemmel
erre a kérdésre. Azok az előnyök,
amelyeket mi szövetségesünkkel együtt,
a gorlicei áttörés után szereztünk, ösz-
szehasonlíthatatlanul nagyobbak azok-
nál, amelyeket az oroszok most ünne-
pelnek. Ha azokból most valamit fel-
kellett áldozni. — a háborús helyzet
egész másféle most, mint aminő a

gorlicei csata előtt volt. Ha akkor
nem kellett aggódnunk a jövő miatt,
és ha akkor, sokkal, sokkal nehezebb
körülmények között sikerült az orosz
hadsereget nemcsak a mi területeinken
visszaszorítani, hanem mélyen benyo-
mulni Oroszország testébe, akkor biz-
tosra vehetjük, hogy a példátlan he-
vességgel folyó harcokban nemcsak
feltartóztatjuk az oroszok további elő-
nyomulását, hanem a most szenvedett
csorbát is teljesen helyreütjük. Héter
ma esti jelentése már arról az ör-
vendetes eseményről ad hírt, hogy
Czernovic-től északra véresen vertük
vissza az oroszokat. Az offenzívába
kergetett orosz tömegek a saját tü-
zeregük tüzeben pusztultak el Ba-
ronovicynél.

Nem lehet ok a nyugtalanságra,
hogy a bukovinai és a keletgalíciai
szakaszon olyan helységeket sikerült
az oroszoknak megszállani, amelyek
az egy év előtti harcok óta a mi
birtokunkban voltak. A harcvonal
szomszédságába eső területek a had-
járat során többször cserélhetnek
gazdát, a nélkül, hogy ez a harcok
kimenetelére döntő hatással lenne.
Se a presztizs kérdése, se a nyug-
talanító hatástól való félelem nem
indíthatja a hadvezetőséget, hogy
egyes helyeket minden áldozat árán,
az emberanyag kímélése nélkül igye-
kezzék megtartani. A háború tapasztalatai ép az ellenkezőt követelik
meg s a mi vitézeinket sokkal job-
ban megbecsülik a vezérek, mint az
oroszok a maguk tömegeit, amelye-
ket irgalom nélkül vetnek a hullá-
hegyekre.

Türelemmel és bizakodva kell vár-
nunk a harcok további tolytatását.
Annyit láthatunk, hogy az orosz had-
sereg végső erőleszítése ez, amelyet
annál nagyobb vőbenenciával toly-
tat, mert nemcsak maga, hanem szo-
rult helyzetben fevo szövetségesei is
minden reményüket erre építették.
Ezzel szemben kétségtelenül nehéz
feladata van hadseregünknek, de a

mi vitézeink ennél nehezebb vállalkozással is diadalmasan meg tudtak birkózni és meg fogják állani a helyüket most is. A volhyniai előretörés, keletgaliciai és az eszák-bukovina csaták az oroszokra nézve sikeres haditetteket jelentettek, amelyekkel bizonyára megszolgálták szövetségeseik üdvözlő táviratait. — Nem is sajnáltak az árat érte. A háboru végső kimenetelére az ilyen epizódok nincsenek hatással, s azt a hitet, amely a lehetetlenségekkel is bravurosan küzdő, vitéz katonáink harcától a végső győzelmet várja, egy percig se rendíthették meg bennünk.

Bizalom és bizalmatlanság

(A képviselőház ülése.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 14.

A képviselőház ma délelőtt kezdte az indemnitás tárgyalását. A keleti fronton vívott titáni küzdelem azonban annyira lekötötte a figyelmet, hogy úgy Tisza István gróf miniszterelnök, valamint a ma felszólalt képviselők nagyobb része a harctéri helyzettel foglalkozott.

A beszédeknek az orosz offenzíva következtében támadt helyzettel foglalkozó részét lapunk más helyén adjuk. Itt csak magával az indemnitással összefüggő kérdések tárgyalásáról tudósítunk:

(Az ülés.)

Beöthy Pál elnök az ülést háromnegyed 11 után nyitotta meg. Meleg szavakkal parancsoltta el Szögyen-Marich László gróf volt berlini nagykövetet. Ezután bemutatja a német birodalmi gyűlés elnökének szívélyes hangú választáviratát.

Teleszky János pénzügyminiszter bejelentett ezután kilenc új törvényjavaslatot.

1. A hatinyereség-adóról.
2. A jövedelmi adók részleges életneveléséről.
3. A vagyoni adóról.
4. A III. osztályú kereseti adó lenntartásáról.
5. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójának életbeléptetéséről.
6. A szeszadó módosításáról.
7. Bélyeg és illetékek kiegészítéséről.
8. Az osztályorszjáték koncessziójának ideiglenes meghosszabbításáról.
9. A külföldi dohányengedély illetékének módosításáról.

Jankovics Béla kultuszminiszter a középiskolai terv és a népi iskolai törvény módosításáról szóló javaslat bejelentése után

Hegedüs Loránt a pénzügyi bizottság előadója terjesztette be az indemnitásról szóló jelentést. Hivatkozott arra, hogy ez már a harmadik jelentés, amelyet a háboru folyamán előterjeszt a rendkívüli körülmények indokolják ezt a rendkívüli formát.

(Mi a háboru végcélja?)

Károlyi Mihály gróf Magyarország gazdasági önállóságát és belső retornokat követel. Két évi diadalmas küzdelem után tudni akarjuk, — így mondotta — mert tudnunk kell, hogy

1. Mi ennek a háboruak a végcélja? 2. Mi az előfeltétele a békének? 3. Mi az a minimum, a mit mi béketerületnek készek vagyunk elfogadni? 4. Milyen területekre aspirálunk és a meghódított területekkel m

hog történni? 5. Milyen viszonylatba fognak azok a monarchiához kerülni? 6. Mi a terünk különösen Lengyelországgal? 7. Mi történik a meghódított Szerbiával és Montenegróval? Azt hiszem, Magyarország elég tanujelét adta annak, hogy a bizalmatlanságnak vele szemben nincsen jogosultsága. Ha én ezen kérdéseket intézem a miniszterelnök urhoz, teszem ezt azért, mert abban a hitben vagyok, hogy csak jótékonyan fog hatni a küzdő Magyarországra, ha ezekre a kérdésekre feleletet kap. Joga van ennek a nemzetnek tudni azt, hogy miért küzd és hogy meddig kell neki még küzdenie. Az erőviszonyok olyanok, hogy az ellenségnek a megsemmisítése ki van zárva, hisz nem szabad elfelejteni, hogy a fél világ van ellenünk; de hiszen a jó békekötésnek nem előfeltétele az ellenségnek megsemmisítése. Tartós békét és nyugodt állapotokat nem az ellenfeleink a megállításával lehet elérni, mert az ilyenek szűnik a revanche eszméjét. Az igazi jó béke az lesz, amely ezt kizárja. Ebből a szempontból győzelmeink teljes tudatában a békének lehetőségét nem tartom kizártnak. Ezek után az indemnitási javaslatot, mint-hogy annak elfogadása bizalmi kérdést jelent, nem szavazom meg.

Az indemnitás ellen foglalt állást Apponyi Albert gróf is, aki beszéde elején a harcéri helyzettel foglalkozott, arról lapunk más helyén írunk. Ezután a kiegyezésről nyilatkozott Apponyi. Tiltakozott az ellen, hogy a gazdasági kiegyezés hosszabb időre köttessék meg, mint tíz év, mert egy hosszabb lejáratú kiegyezés megkötése egy olyan kijátszása lenne a nemzetnek és a nemzet érdekeinek, melyet a nemzet a háboru után nem ürne meg. Hiába nyilatkozik a kormány Németországra. Németországtól nem várható, hogy egy olyan gazdasági kérdés miatt, mint amilyen a német kereskedelmi szerződés, nyomást gyakoroljon egy olyan kereseti vitelére, mint a vámunió kérdése, amely nemcsak gazdasági, hanem politikai jelentőségű is. A legnagyobb joga lenne az orszagnak a gazdasági, politikai és kulturális közlekedés Németországhoz. De ennek a közlekedésnek részen kell lenni és itt annak a szempontnak kell irányadónak lenni, hogy saját érdekeinket megvédjük és tekintettel kell lenni mások érdekeire is. Ezután a legyél kérdéssel beszélt, hasonló értelemben András, Gyula gróf ez irányban kifejtett álláspontjának. Végül pedig kijelentette, hogy a költségvetést nem fogadja el.

(Első állatok árának maximálása)

Utána Návay Lajos beszélt. Kijelenti, hogy nem tartja az időt alkalmasnak a kormány működését a kritika tárgyává tenni. Mindenekelőtt foglalkozni akar a közlekedési kérdés viszonylatával. Örömmel üdvözi a kormány legutóbbi rendeletét, különösen a gabonabevásárlásra vonatkozólag. De ez nem elegendő, ép úgy, mint a malmok őrési forgalmának megszüntetése, mert ezáltal a visszaszásságok nem fognak megszűnni. Szükségesnek tartja, hogy úgy, mint a városokban, az összes közutakon és kisközségekben is a togyasatók számát pontosan állapítsák meg. Felszólalása további folyamán az elismiszerék arairól beszélt. Kijelentette, hogy a maximálás ezen a téren nem elég arra, hogy a közönséget továbbra is ki ne vasorázzák. A maximálást az egész téren keresztül kell vinni, az első állatoknál is, hogy minden kifogást kizárjanak. Végül még a hadisegéllyel foglalkozott beszédében. Ez irányban úgy a kor-

mány, mint a társadalom működése iránt a legmelegebb elismeréssel van, de az az őszszeg, amelyet a háboru előtt megállapítottak, a mai viszonyok között nem elegendő a családok eltartására, habár tudja, hogy nem lehet az egész vonalon ez irányban segíteni, szükségesnek tartja, hogy legalább a több tagú családoknál emeljék fel a segélyösszeget, hogy megelhetőségük biztosítható. Ha ez más módon lehetetlen, akkor társadalmi uton kell a kérdést megoldani.

(Jogok kiterjesztése.)

Kijelenti, hogy a polgári jogok kiterjesztése most már nem ütközik nagyobb akadályokba. A korlátok e tekintetben megszűntek. Ezen történelmi pillanatban a korlátok lehullottak. Gondoskodni kell, hogy a nép, amely hősiessé küzdött, jogokban részesüljön. Szükségesnek tartja a kulturális nivó emelését is, amely a népiszkolák kiterjesztésével érhető el. A költségvetést elfogadja.

A nap utolsó szónoka Szerényi József volt, aki kizárólag gazdasági kérdésekkel akar foglalkozni. Különösen három olyan kérdést taglal, amelyek a háboru utáni helyzetre vonatkoznak, de amelyek még a háboru alatt megoldandók. Az első: az áttérés a háborus közgazdaságból a békés közgazdaságba, a második: gondoskodás ipari nyersanyagok beszerzéséről és a harmadik: a középosztály gazdasági helyzetének háboru utáni kérdése. Ezeket alaposan részletezi és végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Ezzel a napirendet az elnök félbeszakította és következtek az interpellációk.

(Interpellációk.)

Esternázy Mária újból meginterpellálja a kereskedelmügyi minisztert a hadi kontekció munkások díjazásának tárgyában. Az interpellációt kiadják a kereskedelmi miniszternek.

Köszegay Miklós a honvédelmi minisztert interpellálja meg a szabadságolások tárgyában. A honvédelmi miniszter válaszában kijelenti, hogy mindent elkövetett az iránt, hogy szabadságolásokat által az aratási munkák minél gyorsabban bonyolítottassanak le. Nagy részt sikerült is ez, de, hogy mégis történtek fennakadások, az eszakon folyó nagy harcoknak tudandók be. Megígéri, hogy az aratási munkák megkönnyítése érdekében továbbra is mindent el fog követni.

Az ülés ezzel kilenc órakor véget ért.

SPORT.

+ Az Obudai Torna Egyesület Aradon. Az Aradi Torna Egyesület agilis vezetősége hétről-hétre a legszebb sporteseményekkel igyekszik a közönség igényeit kielégíteni. A már eddig lezajlott mérkőzések is igazolták, hogy fáradsága nem hiábavaló, mert a közönség tömegesen keresi fel pályáját, csapatja pedig oly kiváló formát mutat, hogy a fővárosi első osztályú egyesületeknek legméltóbb vidéki ellentete. Vasárnapi ellenfele, az OTE, szintén egyike a hadikupa mérkőzések legjobban szereplő csapatának, legutóbb az URAK felett aratott 3:0-as győzelmet. A mérkőzés tiszta jövedelmét a vak katonák alapja javára ajánlotta fel, az ATE ezzel is bizonyosságát adta, hogy dacára eddig több mint 1000 koronát adott különböző jótékonycélokra, ezen hazafias ténykedését a jövőben is megtartja. Előzőleg a 23-ik gyalogezred football csapata tart revanche-mérkőzést az ATE l. b. csapatával. A mérkőzések alatt a háziarezek teljes zenekara hangversenyez.

Tisza István gróf az orosz offenziváról.

(Burián külügyminiszter harotéri helyzetünkről. — Andrássy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf a nemzet kitartásáról a végső győzelemig.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, június 14.

A képviselőház mai első, érdemleges ülésének kezdetén szólásra emelkedett Tisza István gróf miniszterelnök, hogy a harotéri helyzetről nyilatkozzék. Az ülés megkezdése előtt Apponyi Albert felkereste Tisza István gróf miniszterelnököt, majd Andrássy Gyula grótot, azután pedig mind a hárman be mentek az elnöki szobába, ahol Apponyi és Andrássy arra kérte a miniszterelnököt, hogy a képviselőház ülésén nyilatkozzék a harotéri helyzetről. Tisza kijelentette, hogy amugy is szándékában volt már az indeminációs vita megkezdése előtt nyilatkozni erről a kérdéstről. Így is történt. Feszült figyelem mellett, nagy csendben így szólt a miniszterelnök:

(Mi történt a harotereken?)

Tiszelt Ház! Gondolom, kötelességet használtnék el, ha az első alkalmat, amidőn a képviselőház érdemleges tanácskozásai közben felszólalok, fel nem használnám arra, hogy pillantást vessék a harotéri eseményekre és tájékoztassam a Házat a harotéri helyzetről. A képviselőház utolsó ülésének alatt folyt megnyert balkáni hadjáratunk, ugyanezre az időre esett az év legelején a besszarabiai és bukovinai állásaink ellen irányított orosz offenzíva összeomlása.

Azután bizonyos nyugvópontra jutottak a katonai események, legalább ami a mi haderőnköt illeti, mert hiszen tudjuk, hogy a képviselőház szünetelése alatt folyt le német szövetségeseinknél az ő állásaik ellen indított orosz offenzíva visszaverése és tolytak le azok az óriási harcok Verdun körül, amelyek ha látszólag nem is jártak — hogy ugy fejezzem ki magam — geográfiailag jelentékeny eredménnyel, de erős meggyőződésem szerint igen lényeges mértékben közre fogtak hatni a helyzet megérleléséhez és kialakulásához.

Közvetlenül az országgyűlés összehívása előtt indult meg a mi offenzívánk Olaszország ellen oly haditényekkel, amelyekről ma még nyilatkozni nem kívánok, mert nem akarok a küszöbön álló eseményeknek elébe vágni, amelyek azonban már is hervadhatatlan borostyanleveleket fontak hadseregünk koszorújába. És ugyanez országgyűlést megelőző időszakokra esik német szövetségeseinknek az a meglepően fényes tengeri diadala, amely azt hiszem, jogos büszkeséggel tölthette el a velünk szövetséges német nemzetet, de ebben a jogos büszkeségben és örömben a magyar közvélemény is lelke egész melegségével osztozott. (Elétek helyeslés.)

(Megtörténtek a szükséges rendszabályok.)

Talajdonképpen a Ház összejövételével esik egybe az az óriási arányú orosz offenzíva is, amelynek harcai még nem fejeződtek be, hanem ma is hullámanak a mi egész orosz haroterünkön. A nyitvancsa jelentések beszámolnak arról, hogy az orosz offenzíva két ponton jelentékeny sikert ért el. Bukovinai hadseregünk balzárnyán, amelyet hátrább kellett vonnunk, Volhyniában küzdő egyik hadseregünk pedig az egész front szélességében hátraronatott. Egyáltalán nem szándékosom ezeket az eseményeket sem letagadni, sem kisínypalni. (Elétek helyeslés.) Azt tartom,

kötelességem a teljes őszinteség a magyar nemzettel szemben és azt tartom, megsérténem a magyar nemzetet, ha bárminő téves és egyáltalán helyén nem lévő kiméletről kedvezőtlen eseményeket leplezni akarnék. (Elétek helyeslés.)

De a teljes őszinteség kötelezettsége mellett és a szavaimmal járó felelősség teljes tudatában jelenthetem a t. Háznak azt is, hogy a harc ma változatlan hősiességgel, szívóssággal, a győzelemre irányuló törheterlen akarratt tolyik tovább. Arcvonalunk legnagyobb része ma is változatlanul kezünkben van az eredeti állásokban és megtörténtek a szükséges rendszabályok, úgy, hogy okom van annak a reménységnek kifejezésére, hogy ez mielőz epizód lesz és tartós befolyást az eseményekre gyakorolni nem fog. (Elétek helyeslés és taps. Felkiáltások: Adja Isten!)

(Bizalommal tekinthetünk a haroterre.)

Ha összehasonlítjuk helyzetünket azaz a helyzettel, a mely a képviselőház előtt korábbi üléseseinkkor állott, ha meggondoljuk, hogy az első alkalommal, midőn a Ház a haroru kitörése után egybegyűlt, a győzelmesnek látszó orosz offenzíva Galicia tulnyomó részét magához ragadta, a német birodalom területét tenyegette és több ponton benyomult a Kárpátokba, ha meggondoljuk, hogy a második nadi üléseseink alkalmával még mindig a Kárpátokon állott az ellenség és e mellett Olaszország felől tenyegető veszély állt elő, úgy, hogy midőn széjjelment a Ház, 1915 májusában kezdetét vette ugyan az a diadalmas előrenyomulás, a mely nemcsak hódításait ragadta el az oroszról, de miyen visszahozította orosz területre is, másrésről azonban bekövetkezett volt már az olasz hadüzenet: vajjon volt-e akkor csak egy ember is közöttünk, a ki azt hihette, hogy Olaszország orviamadásának azok lesznek a katonai következményei, a melyek ma, egy esztendő után. (Ugy van! Ugy van!)

Ha mindezeket a szempontokat meggondoljuk és ha tudjuk, hogy ennek a harorunak egész tartalma alatt a magyar nemzet jogos önzamatát, a győzelemre irányuló törheterlen akarratát semmi nem volt képes megingatni, akkor azt hiszem, ma is az eddig elért eredmények iránti mélyseges halával a a jövőbe

Elég erőnk van a keleti fronton, nem lesz katasztrófa.

Ezután Andrássy Gyula grót szólalt fel, hogy kijelentse, hogy ő és pártja ezentul is, mint eddig azon lesz, hogy a nemzetben ébren tartsa az erős akarratot a diadalmos győzelemig. A nemzet továbbra is tértias elszánt-sággal és akarrattal fogja viselni a haroru megpróválatait. A kormánynak sem lesz nehéz ez a feladatát megoldani. Nagy lépést tettünk a gazdasági harc terén is, közel állunk az aratáshoz. Ellenségeink számítása, hogy né-pünket kiéhostati, újból csődöt mondott. Reméti, hogy a kormány minden intézkedést meg tett, hogy az aratás az egész közérdek szolgálatában álljon. Nemesak arról kell gondoskodni, hogy az ország legyen ellátva, hanem arról is kell gondoskodni, hogy Ausztria is

vetett teljes bizalommal tekinthetünk ezen óriási harc kimenetelére. (Elétek helyeslés.)

(Burián báró válasza Edward Greynek.)

— Ezek után méltóztassék megengedni, hogy a külügyminiszter urnak egy felhívását teljesítsam. (Halljunk! Halljunk!) Bizonyára nem kerülte el a Ház figyelmét, hogy az utóbbi időben azon nemzetközi helyzetre vonatkozó kijelentések során, amelyek német és angol államtérriak részéről elhangzottak, az utóbbiak részéről a külügyminiszter ur egyenesen asposztrotáltatott. Miután pedig a külügyminiszter urnak jelenleg nincs alkalma abban a parlamenti testületben nyilatkozni, amelynél első-sorban hivatta volna kijelentéseit megtenni, azzal a kéréssel fordul hozzám, hogy nyilatkozatait én juttassam a t. Ház elé. Ennek a kérésnek készséggel teszok eleget és felolvassom a külügyminiszter urnak hozzám intézett nyilatkozatait.

Ezután Tisza István gróf miniszterelnök felolvasta báró Burián közös külügyminiszter nyilatkozatát, amely válasza Sir Edward Grey angol külügyminiszternek. Burián báró tagadja, hogy egy európai konferencia által el lehetett volna kerülni a harorut, mint ezt Grey állítja. Lehet-e elképzelni, hogy a zöld asztalnál való tanácskozás sikeres legyen olyan izzó légkörben, mint a miyent a szerajevoi merénylet teremtett. A Balkan-haroru után lehetett konferenciálni, mert akkor a nagyatlamak egyike sem volt közvetlenül érdekelve. Ma már azonban nem a világharoru okairól van szó — mondja a külügyminiszter nyilatkozata — hanem arról, hogy ki teletős a haroru további tolytatásért. Edward Grey azt mondja, hogy a békének az áll utjában, hogy a központi hatalmak legyőzőtnek tartják az entente-ot, holott az még nincs legyőzve. És az entente azt tartja, hogy ő nincs legyőzve, a központi hatalmak ezt még inkább állithatják magukról. Egy tekintet a harotéri helyzet torképerére elárulja, hogy melyik részen van a győzelem. A siker kétségtelenül a mi négyesszövetségünk oldalán áll. Hadicélunk az erős és tartós biztonság az ilyen támadások ellen. Ellenségeink a szerencse forgasát együttes működésüktől várják, de mi reméljük, hogy aszaposan csatlódni fognak. A halogatás csak több szenvedést okozhat az emberiségnek, de a végretelet fel nem tartoztathatja.

— Tiszelt Ház! — fejezte be Tisza István gróf a külügyminiszter nyilatkozatának felolvását. Ezek után nagyon természetes annak kijelentése, hogy a mennyire a nemzetközi helyzetre vonatkozólag a vita során kérdések merülének fel, tantartom magamnak a jogot, hogy azokra válaszoljak.

megkapja a kellő ellátást. Együtt állunk, együtt halunk, ahogyan együtt véresünk a harotereken, úgy együtt kell gondoskodni egymásról is.

A katonai helyzet sem rossz.

A miniszterelnök igen helyesen tette, hogy rámutatott, hogy határozott sikertelenségeink voltak a keleti fronton. A miniszterelnök nyilatkozatából azt a reménnyt meríti, hogy nincs nagy baj. Felelőssége tudatában kijelentette, hogy elegendő erőnk áll rendelkezésre arra, hogy ezen a fronton ne legyen katasztrófa és hogy a keleti

fronton megállítunk az ellenség előnyomulását. Ezzel a momentán sikertelenséggel azonban szemben áll nagy sikerünk az olasz harctéren. Nincs tehát semmi ok sem a csüggedésre. Épp így Verdun előtt a németek is előnyomultak. A tengeri csata is csak örömmel hatja át szivünket.

Ezután Andrássy Gyula gróf a külpolitika kérdéseit teszi vita tárgyává. A béke kérdéséről említi meg és újból ismétli, hogy a jelenlegi harc folytatásának kizárólag az entente az oka. Az entente szemében nagy az antipátia a békeszó iránt. Ilyen viszonyok között hiába van meg bennünk a béke szeretete. Az elért eredmények keretein belül készek lettünk volna a józan békére. Az entente azonban hajlandóságunkat visszautasította és kijelentette, hogy előbb meg kell törni a német katonai erőt és Ausztria-Magyarországot. Amíg ez így van, nem marad más hátra, mint az, hogy harcolnunk kell a győzelemig. (Általános élénk helyeslés a Ház minden oldalán.) Ezután a lengyel kérdéskörrel kapcsolatban semmi feltétel alatt Lengyelországot nem lehet többé Oroszországhoz csatolni. De ez nem elég. Még tovább kell menni és ki kell jelenteni, hogy semmiféle körülmények között sem megyünk bele egy olyan megoldásba, amely a jelenlegi Lengyelországot újból fel akarja osztani. (Helyeslés a baloldalon.) Ez egyik legfontosabb kérdése a világpolitikának. A magyarok tudják, hogy milyen borzasztó egy összetűgő testet szétlépni. Egész Lengyelországban az az aggodalom uralkodik, hogy ismét fel fogják osztani az országot. Meg kell őket nyugtatni, hogy álljon helyre a lelki egyensúlyuk. Ha ezt nem tesszük és ha lényeg felosztjuk Lengyelországot, akkor egyenesen a pánszlavizmus karjaiba kerüljük a lengyeleket. Így ilyen áramlat már ugye uralkodik közöttük. Vigyázni kell, hogy ne legyen nagyobb erőre ez az áramlat. Nem kér e tekintetben a miniszterelnöktől választ, mert tudja, hogy ezzel csak ártana az ügynek, hanem kötelességének tartotta ezeket leszögezni. A megoldás részleteiről szintén nem akar beszélni, mert ez sem járna haszonra. Ezek után kijelenti, hogy az indemnitást nem fogadja el.

Utána Szabó István (nagyetádi) beszélt. A gazdapárt fellegását vázolta. Beszédében kijelentette: kívánatos lenne, ha a háború összes okozói ugyanolyan sorban részesülnének, mint Kitchener. (Derűtség.)

A teleshálás után az elnök háromnegyed kettőkor felüggeszti a tanácskozást négy óráig.

Délután négy órakor folytatták az ülést. Az első teleshálós Sághy Gyula volt. Utána pedig Apponyi Albert gróf mondott beszédet.

(Más a mi és más az oroszok „Gorlicéje.”)

Mindenekelőtt megköszönte a miniszterelnök felvilágosításait a hadihelyzetről. Megvan győződve arról, hogy a miniszterelnök kijelentései őszinték voltak és ebben rejlik ezeknek értékük. A magyar nemzet az egész háború alatt férfiasan viselkedett és megérdemli, hogy úgy bánjanak vele, mint férfival való. Az igazság sohasem fog elődezőni a nemzetben megráskódtatást, csak az a tudat, amely a képzeletet eltévelyedéshez vezetne, az a tudat, hogy eltitkolták előtte a valóságot. Ez azonban nem történt meg. Sőt ellenkezőleg a miniszterelnök bevallotta, hogy igen komoly visszontagságok történtek a keleti fronton. Fron-

tunk egyes részein harcaink igen jelentékeny veszteségeinkkel voltak összekötve. Ismétli, hogy jó, ha a világ láthatja, hogy szembe tudunk nézni a helyzetnek, mert azzal szembe is tudunk állani. (Nagy éljenzés a Ház minden oldalán.) Ugyancsak hiteire talál a miniszterelnök másik meggyőződése, amelyet a felelőség egész tadaratában jelentett ki: az, hogy hiszi és reméli, hogy a sikertelenséget paralizáljuk és az eddigi ellenséges eredmények megakadályozására a kellő intézkedések folyamatosan vannak és azoknak sikere várható.

Minden esetre örömmel állapítható meg, hogy gorlicai áttörésünk utánzása nem volt olyan sikerrel összekötve, mint a mi gorlicai akciónk, és az oroszok sikere csak lokalizált siker, amelyre nevezve minden intézkedés megtörtént, hogy az is megállítsassék.

Ezzel kapcsolatban megemlékszik, hogy olaszországi elfoglalásunk továbbra előrehatadt és reméli, hogy a helyzet nem sokára újból olyan fejlődést vessz, hogy közelebb fogunk jutni a békéhez. Most nincs helye békeszótoknak, hanem hangsúlyozni kell kitartásunkat és hogy ki fogunk tartani mindaddig, amíg céltunkat el nem érjük és míg a tisztességes békét meg nem kaphatjuk. Ez irányban úgy gondolja, nincs vélemény eltérés és nincsen habozás. Most ne lépünk a nép elé azzal az ígérettel, hogy nemsokára vége lesz a terheknek és a faradozásoknak, mert tudjuk, hogy a népi lélek ezri legjobban ezen háború nagy áldozatainak súlyát és természetesen az is, hogy lelkes hangulat sem tarthat évekre. De gondoskodni fogunk, hogy a kedélyeknek megőrzésére ne álljon be. Gondoskodni kell arról is, hogy a nagy nimbusz, amelyet csapataink, nagy tömegeink kitartása szerzett, megőriztessék és a háború eredménye a haza erkölcsi, anyagi és kulturális javára értékesse meg. (Élénk éljenzés a Ház minden oldalán.) Úgy nemzeti, mint szociális értelemben ezeket az értékeket gyümölcsösíteni kell. Épp úgy, mint a német oldalán kancellár azt a nyilatkozatot tette, hogy a külpolitikában sincs többé statuszquo és ajánlatait jelenti ki, hogy a kormányzat nem lát hajlandóságot, sem előkészületeket, hogy ez irányban a nemzet jogos igényei kielégíttessék.

A Marta-gyár fejlesztése.

(Arad közgyűlésének határozata a teleshálásról.)

az Aradi közlöny közléséből.

Arad, június 14

A Marta automobilgyár tudvalevőleg a vállalat fejlesztése céljából tizenhátezer négyszögölnyi területet kért a várostól. A gyár-alapító-bizottság véleménye alapján a városi tanács azt javasolta, hogy a telket 120 ezer koronaért engedje át a város közgyűlése a gyárnak. A törvényhatóság mai közgyűlésén Lócs Rezső helyettes polgármester referálta az ügyet és a tanács javaslatát elfogadásra ajánlotta, mert az minden tekintetben megfelel a méltányosság elvének. A referens a névszerű szavazás szükségességét hangsúlyozta.

Nagy Sándor dr. szerint ma már nincs Aradon olyan ember, aki nem tartaná szükségesnek a gyárak fejlesztését. Véleménye szerint azonban a Marta fejlesztéséhez nem szükséges, hogy ajándékot adjon neki a város. Az, amit a városi tanács javasol, ajándék-számba megy. Figyelmébe ajánlja a közgyű-

lésnek, hogy a ruggyanta-gyár egy millió korona nyereséggel adta el a Martát a Benecégnek, tehát itt nincs szükség városi ajándékra. Gyárat úgy is lehet fejleszteni, ha megfelelő összegért adunk telket a vállalatnak. Ha a mi ajándékunktól függne a Marta fennmaradása, akkor nem ellenezné a tanács javaslatának elfogadását. Mivel azonban erről nincs szó, javasolja, hogy négyezögölenként negyven koronaért adja el a város a Martának a kért telket.

Műlek Lajos dr. sajtóságosnak tartja azt, ami Aradon a gyárak körül történik.

— Ha valaki cipő- vagy kalapgyárat akar létesíteni — mondja — akkor mindent megadunk neki, ha azonban komolyan fel akarja építeni a gyárat, akkor egyszerre szigorúak leszünk és megtagadjuk a kérelem teljesítését. Emlékezem rá, hogy milyen harcok voltak a Westinghouse-gyár körül és ha akkor szükmaruknak lettünk volna, ma nem állna Aradon a Marta. Azt én is helyeselem, hogy ne adjuk oda ingyen a telket a Martának, a tanács által javaslatba hozott összeget azonban méltányosnak tartom. Minden gondolkodó ember tudja, hogy mit jelent ilyen nagy gyártelep egy város területén. Tudjuk, hogy a fejlesztés által a munkások száma milyen rendkívüli módon gyarapodni fog a emellett a közuti vasúttal is összeköttetésben fog állni, tehát ezen a réven is elég haszon jut a városnak. En a tanács javaslatát elfogadásra ajánlom.

Nagy érdeklődés közepette szólalt fel Varjassy Lajos polgármester.

— En ugyan elég jól ismerem a Marta ügyeit — mondta — azonban arról nincs tudomásom, amit Nagy Sándor mondott, hogy a ruggyanta-gyár egy millió koronát nyert volna, amikor a vállalatot eladta. Azt azonban igenis tudom, hogy a ru gyanta gyár nélkül ma már nem létezne a Marta. Arad városközgyűlése már más gyárakkal szemben is gyakorolt méltányosságot, többek között a Weitzergyárral is, amikor 6 koronaért adta el a szükséges telket négyzet méterért. Ha a tanács javaslatát a közgyűlés elfogadja, akkor ez Aradnak nem 120 ezer, hanem 140 ezer koronát jelent készpénzben. Különben pedig — folytatta — nem a készpénzt kell ilyen esetben tekinteni, hanem a közgazdasági hasznot, amely a városra haramlik. A Marta-gyár ma mintegy 70—80 tisztviselőt foglalkoztat, ha azonban a vállalat kibővül, akkor a tisztviselők és munkások száma megsokszorozódik. A gyár különben is olyan cikkekkel fog termelni, amelyeknek a háború után igen nagy kellenőségük lesz és így az ipartelep pénzügyi, gazdasági szempontból kiszámíthatatlan jelentőséget kap az egész városra nézve. Ne tekintünk most arra, hogy 40—50 koronát kapunk-e egy négyzetméterért, hanem legyünk tekintettel a gyár fejlődésére.

A közgyűlés ezután névszerű szavazással 54 szoval két szavazat ellenében elfogadta a tanács javaslatát.

A veszedelmes térképek. A belügyminiszter a katonai parancsnokságok révén tudomást szerzett arról, hogy több újságírók között olyan térképek vannak kitéve, amelyek a harcvonal megjelölése mellett a katonai parancsnokságok neveit és állomáshelyeit is feltüntetik. Mintogy az ilyen térképek a hadviselés érdekében veszélyeztetik, a belügyminiszter felvitte a törvényhatóságok vezetőit, hogy a térképeket kobozzák el és terjesztőik ellen indítsanak eljárást.

Tizenöt évi fegyházra ítélték a gyilkos asszonyt.

(Gyilkosságban és rablásban találták bűnösnek az esküdtek. — A szokógó vádlott.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 14.

Elhangzott az ítélet a Hunyady-utcai rabló-gyilkos nő felett, tizenöt évi fegyházra ítélték a törvény ereje büneért. A tárgyalás második, a egyuttal utolsó napján, amikor hosszú időre utoljára látott valamit a bűnös asszony a világból, mintha megtört volna. Fel-felcsuklott sírása a védőbeszéd közben, ijedt és meledéket kereső tekintettel keresett az arokon részvétet a maga számára s amikor elhangzottak a kemény szavak: „tizenöt évi fegyház!” — görcsös és faldokló sokogásban tört ki.

(A kérdések.)

Lehrmann Viktor tanácselnök a főtárgyalás megnyitása után a megsővegezett kérdéseket olvastatta fel. A bíróság az esküdtek elébe terjesztte egy a vád, mint a védelem által indítványozott kérdéseket s így az első csoport 1—3. ténykérdése gyilkosságra, 4. (jog-) kérdése gyilkosságra, a második csoport 1. (tény-) és 2. (jog-) kérdése rablásra, míg a harmadik jogkérdés a rablásnak minősített esetre vonatkozik. Amennyiben az esküdtek az első csoport első és második kérdésére héténel több igennel válaszolnak, a harmadik kérdésére nem határozhat, ugyanígy, ha a második csoport második kérdésére igennel válaszolnak, a harmadik kérdésére nem válaszolnak.

(Az ügyész beszéde.)

A vád és védelem vita meg ezután csatáját. Tompa Gyula dr. királyi ügyész vádbeszédét ezzel kezdte, hogy bár biztosan meg van győződve, hogy az esküdtek már megalkották határozataikat és meg vannak győződve a vádlott bűnösségéről, kötelessége vádbeszédet tartani, elsősorban a tényállást ismertetni, felsorolni a bizonyítékokat, amelyek vádlott ellen szólnak, megjelölni azokat az okokat, amelyek vádlottat tette elkövetésére bírták, mérlegelni a súlyosbító és enyhítő körülményeket. A tényállást a vádirat alapján ismertetni, majd felsorolni a bizonyítékokat. Első bizonyíték a vádlott beismerő vallomása, amelyet el kell fogadni, mintan az a nyomozat és vizsgálat adataival egyezik. További tárgyi bizonyíték, hogy a bűnjelket, amelyek a vádlottól megjelentek, a sértett leánya és nővere, mint a meggyilkolt Rosenfeld Manóné tulajdonait ismerik fel továbbá azok a karcolások, amelyek vádlott karján és tarkóján a sértettel való ütközés közben keletkeztek.

Nehéz azonban megtalálni az okot, amely vádlottat tette elkövetésére bírt. Első benyomásunk, hogy vádlott józan észrel nem is követhette el tettet. A törvényszéki orvosok azonban megállapították, hogy vádlott épelméjű, akaratának szabad elhatározási képességével bír és bírt akkor is, amikor a tettet elkövette. Más okot kell tehát keresni s ezt meg is találjuk, ha a vádlott előéletében kutatunk utána. A vádlott erkölcsileg romlott személy, aki a könnyelmű, dologtalan életet választotta és az utcai szerelemből igyekezett magát fentartani s bár a sértett tisztességes megélhetést kínált neki azaz a tervével, hogy vele együtt tejszarnokot nyit. erre az volt a válasza, hogy megölte a szegény özvegy asszonyt. A büntetés elkövetésének oka az erkölcsi élet, a lélek nagyfokú megromlása, amitől a társadalmat meg kell szabadítani, a vádlottat pedig ki kell gyógyítani.

Végül a kérdésekkel foglalkozik az ügyész. Ismét bizonyítja, hogy a vádlott előre megfontolva követte el tettet. Kiemeli, hogy ha az esküdtek a gyilkosságra vonatkozólag feltett kérdésekre válaszonak igennel, akkor sem lehet a büntetési tétel jelen esetben nagyobb s ebben az esetben az anyagi igazságnak tesznek eleget az esküdtek.

(A védelem.)

A mély hatást keltett vádbeszéd után Friedmann Ignác mondotta el jól megkonstruált védőbeszédjét. A védőbeszéd mindazokat a körülményeket felsorolta, amelyek a vádlott mellett felhozhatók voltak. Nemcsak odakünn folyik a harc — mondotta a védő — a legnehezebb és legkéservesebb harcot kell vívni a megélhetésért azoknak is, akik otthon maradtak, főleg a nőknek. Mialatt a férj két éve niven szolgálja a harctéren királyát és hazáját, a feleség itthon a küzdelemben elbukik. A legszomorúbb anyagi viszonyok közt ismét és ismét igyekszik hasztalosságos munkát szerezni, de nem kap. A társadalom kizsájtja s így a bűn terüdjébe kerül. Váolja azokat a körülményeket, amelyek közt a szerencsétlen asszony tettet elkövette. Figyelmestetik, hogy a rendőrség keresi, talán letartóztatják, biztosan toloncuton távolítják el, ettől féltében megzavarodik, kétségbeesésében nem lát más menekülő utat. Vitatkozik az ügyessel, fejtegeti, hogy csak a tett elkövetése előtt közvetlenül határozta el magát az asszony a bűnre. A közönség a védőbeszédet is meleg érdeklődéssel figyelte.

(Gyilkosság és rablás bűntetteiben veszes.)

Két tizenegy órákor került a sor az elnöki összefoglalóra, amely az új törvény értelmében zárt tárgyaláson folyt le, majd verdikhozatalra került a sor. Tizenkét órákor hirdeti ki az elnök a hallgatóság előtt a verdiket. Az esküdtek az első és második kérdésre igennel válaszoltak, a harmadikra nem határoztak, a negyedik kérdésre igennel, a második csoport első két kérdésére igennel válaszoltak, míg a harmadik kérdésre vonatkozólag nem határoztak. E szerint az esküdtek Hrnacsánovics Istváné gyilkosság és rablás bűntetteiben találták bűnösnek. Az esküdtek a maguk részéről az ítélet megváltoztatásáért Herbay Gyula és Szilágyi Manóvá esküdteket delegálták.

A verdik felolvasása után Tompa Gyula dr. kir. ügyész emelkedett szólásra.

— Miután — mondotta — az esküdtek igazmondása alapján a vádlott felett pálcza törtetett, miután a vádlott gyilkosság és rablás bűntetteiben mondatott ki bűnösnek, nekem még egy nehéz feladat van: csoportosítani azokat az enyhítő és súlyosbító körülményeket, amelyeket mellette és ellene fel kell használni. Nagyon nehéz ez a feladat, mert amikor az elnök a főtárgyalás során megkérdezte vádlottól, hogy mit tud mentésére felhozni, Hrnacsánovicsné a kérdésre csak hallgatással tudott válaszolni. Hogy tudja akkor én enyhítő körülményeket találni, aki a közvédat képviselőm? Egyetlen enyhítő körülmény, amely mellette szól, tordelmes beismerése. Ezt sem tudom azonban mellette használni.

mert állandó bírói gyakorlat, a magyar királyi Kuria többször megerősített döntése, hogy nem képez a beismerés enyhítő körülményt, ha az kényszer alatt történt, a bizonyítékok kényszer alatt. Sajnos, súlyosbító körülményt tudok, sokat tudok. A vádlott oly bünt követett el, gyilkosságot, amelyet a törvény halálal büntet. Emellett elkövetett egy másikat is, a rablás büntetést, amelyre a törvény öttől tíz évig terjedhető fegyházbüntetést szab. Ha egy ember két ilyen súlyos bűncselekményt követ el, ez már magában véve is oly súlyosbító körülmény, hogy csak a büntetés maximumát lehet alkalmazni. Ha figyelembe vesszük, hogy tettet miatt és hogyan követte el, és mind csak sokszorozza büntet. Kérem a tekintetes törvényszéket, hogy a büntetési tétel maximumát alkalmazza, mert a vádlott számára a törvény oly enyhítést statuált, amely magában véve elegendő. A vádlott ugyanis tettet március 21-en követte el s május első hetében töltötte volna be huszadik életévét. Akár öt név választott el a kötéltől, az megérdemli, hogy a legsúlyosabb büntetést mérjék rá. Kérem, hogy vádlottal szemben a büntetőtörvénykönyv által meghatározott büntetési tétel maximuma alkalmaztassék s hogy vizsgálati fogságából — tekintettel annak rövid voltára — a büntetésbe semmit be ne számíttassék.

Friedmann Ignác dr. védő kijelenti, hogy arra el volt készülvé, hogy az ügyess nem fog enyhítő körülményt találni, ő azonban talált. Nagyon sok és nagyon nyomós enyhítő körülményeket talált. Először is a beismerése, mert hisz nagyon sok esetben, ahol a vád szintén be lett bizonyítva, az esküdtek még sem hoztak marasztaló verdiket, mert a vádlottak tagadtak. Hivatkozott már a védőbeszéd a mai rettenetes viszonyokra, amely a nők egzisztenciáját nagyon megnehezíti, sok esetben lehetetlené teszi. Ezek a körülmények használtak vádlottat is saját hibáján kívül bűnre. Hivatkozott arra, hogy a vádlott ezelőtt soha, még csak egy kizsájtást sem volt elterve, kerü figyelembe venni fiatal korát, büntetlen előéletet, tordelmes beismerését s a nyomozat anyagi körülményeket, amelyek közt tettet elkövette.

(Tizenöt évi fegyház.)

Negyed egykor hirdette ki mély esend és általános várakozás közepette a bíróság az ítéletet. A verdik alapján a törvényszék a büntetőtörvénykönyv 278. szakaszába ütköző gyilkosság s azzal a büntetőtörvénykönyv 96. szakasza szerint anyagi halmazatban álló, a büntetőtörvénykönyv 344. szakaszába ütköző rablás bűntetteiben mondotta ki bűnösnek Hrnacsánovicsné s ezért a Btkv. 278., 283., 344. és 354. és a büntetőnovella 82. szakasza rendelkezése szerint 15 évi fegyházra, tíz évi hivatalvesztésre ítélte Hrnacsánovicsné s a büntetésbe az eltöltött vizsgálati fogságból semmit sem számított be.

(Kit sirat?)

A bíróság szóval a maximális büntetést alkalmazta. Hrnacsánovicsné némán fogadja az ítéletet s csak amikor már az elnök s további rendelkezéseket olvassa, — mintha csak aperciáltta volna a „15 évet”, — két-három perc elteltével tör ki görcsös, faldokló sokogásba. Az elnök monoton hangon olvas tovább, a teremben néma esend, csak a vádlottak padjáról hangzik újból és újból fel a keserves sokogás.

A törvényszék kötelezte a vádlottat arra, hogy Rosenfeld Bellának temetési költségek címén 200 koronát fizessen. A bűnjel-tárgya-

kat a törvényszék Rosenfeld Bellának rendeli kiadni.

Az indokolás szerint semmi törvényes ok nem Morgott lena arra nézve, hogy a bíróság az esküdek határozatát az ítélet alapjául el ne fogadja. Tényként fogadta el a bíróság, hogy a vádlott betöltötte tizenhétévesét, de huszadik évét még nem is így a novella 82. szakaszát alkalmazta. Súlyosbító körülménynek vette a bíróság a büntetésmentesség halmazát, azok súlyosságát is azt, hogy azok egyike is maga után vonhatta volna a büntetés maximumát. Bányító körülményként mérlegelte a bíróság a vádlott beismerését és büntetlen előéletét. fiatal korát a bíróság egyáltalán nem vette említhető körülménynek, mert a büntetés ítélet kiadásánál és már úgy is érvényesült. Rosenfeld Bella kétszer korona karterési igényét illetőleg a bíróság öt polgári perre utasítja, miután a Rosenfeld Manó néven elártoja el nem vesztette.

Mikor az elnök megkérde Hircsánovicsné-től, hogy megértette-e az ítéletet, a vádlott újból sokogásban tör ki.

— Kit sirat — kérdezi az elnök — magát-e, vagy áldozatát?

(A védő semmisségi panasz.)

Az elnök újabb kérdésére azután már meg lehetős nyugodt, szilárd hangon kijelenti Hircsánovicsné, hogy semmisségi panaszt jelent be amiatt, mert a büntelést súlyosnak tartja. Tompa Gyula dr. királyi ügyész a kihirdetett ítéletet tudomásul vette, míg a védő a büntetőpararendtárius 835. szakaszának 3. pontja alapján a 92. szakasz nem alkalmazása miatt semmisségi panaszt nyújtott be. Mintán így az ítélet nem emelkedett jogerőre, az ügyész indítványt terjesztett ne a vádlott előzetes letartóztatásának megnevezéséről, míg a védő szabadlábra helyezést kéri már csak azért is, mert a bíróság ítéletében úgy határozott, hogy a vizsgálati fogság ne számításba kerüljön a büntetésbe, már pedig a jogerőre emelkedésig esetleg még egy év is elegendő. A bíróság a vádlott fogva tartása mellett döntött.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Király Ernő vendég fellépésével „Leányvasár”.

Péntek: Király Ernő vendég fellépésével „Szibilla”.

* A színház hírei. Király Ernő folytatólagos fellépései állandóan zsúfolt házakat vonzanak, ez bizonyít leginkább a mellett, hogy nyíre kedvence Király Ernő az aradi közönségnek. Ma csütörtökön a „Leányvasár”-ban játssza parádés szerepét, kivéve Sz. Rontai Boriska, Horváth Mici, Győző, Várnai, Polgár, stb. játsszák a főszerepeket. „A Szövetségeselek” Az idei színházi évad egyik legnagyobb sikerű darabját Harsányi Zsolt vidám komédiáját játsszák legközelebb Aradon a népszerű Huszár Károly (Puli) és Rózsahegy Kálmán a nemzeti színház művésze, azonkívül bemutatják a Modern Színpad legsikerűsebb műsor darabjait. Puli jeleneteit és a Vassilyit. A társulat tagjai még Faragó Sári a Modern Színpad művésznője és Ráday Dénes a Nemzeti színház tagja. — Vasárnapi előadások. Vasárnap mint rendszeren két előadás lesz a színházban d. n. 8 és félórakor a szezon legsikerűsebb operettje „A legénybucsu” kerül színre, este 8 és fél órakor „A lengyelvér” nagy operett van műsorra tűzve. — Előkézületen „Kaland” „Háromszög” a Vigaszínház újdonságai.

* Az ingovány. (Toni Sylva-film az Urániában.) Egy régi bevált mozistar nevével igen kedves és különösen rendezett képet mutatott be tegnap a színház. Ennek a filmsorozatnak első képe szerepelt a műsorban, amelyet egy előkelő filmgyár készített most a művésznővel. Amint a tegnapi bemutatásával meggyőződünk, érdekesítő témák igazán művésziességgel nagyszabású feldolgozásban kerülnek egymás után bemutatásra. A kép alkalmas nyújt a kiváló művésznőnek arra, hogy kiváló tudását ragyogtassa és minden egy percében, amelyben művészetének varázsa alól szabadulni tudnánk. Érték, szépség, tenetség van a művésznő minden mozdulatában és azt, amit egy filmszerepben nyújtani lehet, a legapróbb részletekig kidolgozva, finom színekkel előfestve kaptuk tőle. — Gyémánthiének. Amerikai detektív-száger legközelebb az Urániában.

* Kaland a vad Nyugaton. (Az Apolló szenzációs amerikai filmje.) Mint előző várható volt, belátnatában emberfőmeg lepte meg ma este az Apolló-színházat. Pontban 9 órára utolsó helyig megtelt a nézőtér s aki ezután akart bejutni a színházba, az már nem kapott jegyet. Amerika leányának, ennek a minden tekintetben nagykonceptiójú, szenzációs filmnek ma este bemutatott harmadik része valóban bravura a filmművészetnek. Amíg az előbbi két fejezetben a filmtéchnika jutott fontos szerephez, most az izgalmas események egyenesen Nyugat-Amerika vadonjába vezet a nézőt, ahol a színészek halált megvető lovastüdözésben s hasonló idegfeszítő mutatványokban gyönyörködhetünk. A csodás képet még csütörtökön tartja műsorban az Apolló.

* Kisértet a katerowi kastélyban. Ez a címe annak a nagyszabású detektívdrámának, amelyet a modern filmgyártás egyik legtekélyesebb és legizgalmasabb filmjének neveznek a fővárosi lapok. A legelőkelőbb budapesti mozi-színházakkal egyidőben péntektől kezdve mutatja be a szenzációs detektívdrámát az Apolló-színház.

Aradi tanár hősi halála az olasz offenzívában.

(A házezred gyászja. — Gúta József igazgató legifjabb fia elesett.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 14.

Az olaszországi diadalmas előrenaladás, mint az természetes, veretlen győzelmeket követel. Az elesett áldozatok közt aradiak is vannak, s most már harmadikban hoz egy-egy aradi hazba szomorú hírt a délyugati frontról a posta. Gúta József, az aradi felső leányiskola kiváló igazgatója tegnap délután kapott értesítést arról, hogy fia, Gúta Béla 33. gyalogezredbeli hadapród a déli harctéren hősi halált halt.

Gúta Béla kevéssel a háború kitörése előtt fejezte be tanulmányait, s a budapesti mintafőgimnáziumnak gyakorló tanára volt. Tanítványai rajongva szerették őt, aki ép oly kiváló pedagógus volt, mint amilyen nagytudású, meleg szívű ember. 1914. szeptemberében vonult be a 33. gyalogezredhez a fiatal tanár, s miután Karánsebesről, a tiszti iskolából visszakerült, tudócsueshurutban megbetegedett, úgy, hogy hosszabb ideig kellett gyógykezelésnek magát előbb szanatóriumban, majd Merauban. A későbbiek folyamán Nagybeszkerekre került, onnan az orosz frontra, ahol bátran, hűven, dicsőségesen harcolt. 1916. január 11-én a déli frontra vezényelték, s ott teljesített mostanáig szolgálatot. El hó hatodikán a déli frontra került, de dicsőséges ütközetben haslövés érte, s az ellenséges golyó néhány óra alatt végzett vele.

A szomorú hírt tegnap délután érkezett levelében az elhunyt egyik jó barátja és tisztelt társa, Szentirmay György tanár, a 33. gyalogezred hadnagya közölte a mélyen sajtott szülőivel.

— Igazán szomorú kötelességemnek teszek eleget, — írja — amidőn az ezred hivatalos tudósításán kívül közlöm — lélekben megrendülve — hogy kedves fia, jó barátom, Béla június hó 6-án délután ellenséges golyótól találva, hősi halált halt. Részleteket egyelőre, minthogy az ütközet tovább folyik, nem közölhetek, most csak őszintén, szívből fakadó részvételemmel fejezem ki nagy, igazgató ur és b. családja előtt. Annyit még, hogy Béla rendes koporsóban, egy falu temetőjében van eltemetve, hogy hol, azt nem szabad még közölnöm.

Még tegnap délután felkereste Gúta igazgatót Szerb 33. gyalogezredbeli kapitány édes atya, akit fia kért meg levélben, hogy a szomorú hírt a családdal kimelálessen közölje.

Ma délelőtt megérkezett az ezred hivatalos értesítés is, amely a következő:

Os. és kir. II. Lipót császár nevével viselő 33. gyalogezred.

Igen tisztelt Uram! A nagy és szent kötelesség, amely valamennyiünket elszólított Felséges Urunk és a haza védelmére, sajnos, áldozatokat is követel és szomorú kötelességet teljesítetek akkor, amidőn tudomására hozom, hogy kedves fia, Gúta Béla, a 33. gyalogezred tartalékos hadapródja folyó évi június hó hatodikán az olasz harctéren hősi halált halt. Bajtársai a hősnök kijáró tiszteletadással temették el június hó 8-án.

Vigasztalja önt az a fölemelő tudat, hogy fia, mint igazi, nemes katona, mint kötelességét mindvégig teljesítő férfi esett el az ellenség előtt s önfeláldozásának, odaadásának gyönyörű példáját, egyéniségének nemes emlékét bajtársai mindvégig meg fogják őrizni.

Tabori posta 80, 1916. június hó 8. Karl von Sertac Osoú. ezredparancsnok.

Az elhunyt hős legifjaltabb, harmadik fia volt Gúta József igazgatónak. A család a holttestet haza fogja hozatni.

A nyári idény küszöbén

eiköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímket, ahova a lap küldését kívánják, pontos szétküldés szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal idejekorán közöljék.

Csernovicnál vis zaszoritottuk az oroszokat.

— Baranovicynél, Bucacnál visszavertük a támadásokat. — Orosz hivatalos jelentés. —

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, június 14.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti a sajtóhadiszállásról: Tegnapi frontunk legészakibb része volt a leghevesebb harcok színhelye. Baranovicynél az orosz tüzérség pergő-tüze belemette állásainkat majdnem egész kiterjedésükben. A pergő tűz után közvetlenül gyalogsági támadás következett. E rettenetes tüzérségi előkészítés dacára, amely különösen a nagyszabedű gyalogezred által megszállt szakaszon pusztított, rendületlenül szembe néztünk a támadásokkal s a szövetséges németekkel karöltve annyiszor vertük vissza az oroszok rohamait, ahányszor megkíséreltek állásainkhoz közeledni. A támadások végül is az oroszok megjutamodásával értek véget, s ekkor saját csapataink lőtte halálra az orosz tüzérség. A 31. gyalogezred dicsőséges napja volt ez.

A Dnyeszternél, Csernovic, valamint Bucac körül visszanyomtuk az előnyomulást, hogy az itt folyó harcokban miként vontuk el csapatainkat az ellenség elől, azt legjobban a tavalyi majusi események illusztrálják, amikor a goriceai áttörés után egyedül az volt az oroszok óhaja ami azonban nem sikerült nekik hogy tegyék egy napi járasnyi területnyire vonják el csapatainkat támadó frontunktól és ezzel időt nyerjenek az új állásokban való elhelyezkedéshez. A detenzivának ezt az előnyt nekünk már az orosz offenzíva megindításakor sikerült elérnünk s bár a lakus az elvonást az önkéntelen visszavonulástól bajosan tudja megkülönböztetni és ezt az elnevezést egyszerű szépítésnek tudja tartani, erre megadja a feleletet maga a térkép, amelyből kivehető, hogy az a vonal, ameddig a bukovinai északi határon elvontuk csapatainkat, ep belemes az északra tekvő frontunk tengelye. Ezt a bevezítést lényegében akadálytalanul, csak utóvédharcokkal értük el.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar hivatalos jelentése június 12-éről: Oroszország déli részében dühöngött nagy zivatar tolytán ma éjjel a táviró forgalomban ideiglenes zavarok álltak elő. Így a frontról is csak megkésve érkezhettek a táviratok s a hadsereg tevékenységéről szóló híradások hiányosak. A beérkezett jelentések azonban megerősítik, hogy Brusszilow tábornok offenzívája tegnap is folytatódott. A megvert ellenséget néhány szakaszon tovább üldözzük. Helyenkint ma elkeseredett harcok folytak, mert az ellenség kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy offenzívánkat feltartsa. A foglyok száma 1700 tisztre és 113,000 főtől legényre emelkedett.

Tegnap a Rovice körül folyt harcokban a németek 18 tisztet és 1185 katonát, az osztrák-magyarok közül huszonhat tisztet és 742 katonát elfogtunk. Lucktól délre az ellenség menekülésszerűen vonul vissza. Csapatunk nyomon követik. Tarnopoltól északra az ellenség mintegy hat támadást intézett csapataink ellen, tegnap reggel azonban e támadásokat visszavetettük. Bucactól északra 11 kilométernyire az osztrák-magyarok támogatva német csapatok által elkeseredett ellenállást tanúsítanak. Az ellenség ellentámadásai arra kényszerítettek bennünket, hogy e helyen némileg visszavonuljunk. A Dnyesztertől délre csapataink elérték a zaleszyki-i hidtét. Csernovic város külvarosaiért, ahol erős robbanásokat figyeltünk meg, folyik a harc. A Lestitzky tábornok csapatai által ejtett foglyok száma 21,000-re növekedett, akik mind magyar lovassági és gyalogsági csapatrészekhez tartoznak.

Basel. Pétervárról jelentik: Brusszilow tábornok főhadiszállása még mindig Podoleában, Vinory községben van. A hivatalos orosz jelentés a Brusszilow hadsereg veszteségéről úgy szól, hogy néhány ezred és ezeknek összes tisztjei elveszték. A Reuter fordításában ez meg benne volt, ellenben az Havas iroda jelentéséből ez a passzus hiányzott.

Berlin. A június 18-áról 14-ére virradó éjjel a Hermann nevű segédcirkáló a norvégiai obőiban, a stockholmi vizektől délre 4 orosz torpedorombolóval találkozott, amelyek megtámadták és teli-telálattal felgyújtották. A segédcirkáló hősi küzdelem után elsüllyedt. A parancsnok és a legénység megmenekült.

Budapest

a hadiipar városa.

(Az új Magyarország titkaiból. — Német publicista a magyar fővárosról.)

és Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 14.

Lederer Leó dr. az ismert publicista, aki legutóbb Tisza István gróf miniszterelnökkel folytatott érdekes beszélgetést, a Berliner Tagblatt hasábjain érdekes cikket adott közre Budapestről.

— A pécél alagútát — írja a német újságíró — számos község és városok közt vezet az út. A magyar és román tengerben kis szigetek emelkednek: Brassó, Segesvár, Nagyszében, régi német kultúra fészkei. A Maros mentén már csökken a román elem és a német telepek is eltűnnek: a Körös és Tisza közének magyar gazdagsága és ereje nevetéssé teszi a bukaresti talizók álmait. Cegléd és Szolnok után, a messze távolban különös, ezüstös fény jelszi egy nagy város közeledtét. A vonat szakatolva fordul egyik sínról a másikra, amíg begörül az impozáns pályaudvarra, amelynek színterétől a szabad-

golt katonák és tisztek, ápolónők és vidékiek tömege. Kíváncsan és ragyogva hajlik Magyarország szép fővárosa a Duna karjára. A vendéglőkben ember-ember hátán, a minihájak ablakai messzi világítanak, az asszonyok pompás serege a korszón a budai vár és a Halászbástya színhuettje némán és élesen rajzolódik az égre.

Nem az élvazetek és a fény városát akarjuk dícsérni, hanem a másik Magyarország székvárosát, azt a végtelen nagyjövőű és makacs energiát, amelylyel ez az ország a maga nagyszerű védelmi harcát vívja. Néhány kilométerre déli felé keletkezett a Dunát a Csepel-szigete, amelyen a világ egyik legnagyobb municiós-gyára emelkedik. A napi termelést töltenyekben csak milliókkal, gránátokban csak tízezrekkel lehet kifejezni. A nyersanyagoktól kezdve a ládáig mindent maga a gyár állít elő: a műhelyek több tízezer hektárt foglalnak el és sok ezernyi munkás robotol éjjelnappal. Turbinák, olvasztók, kohók sorakoznak óriás nagyságban egymás mellé, az elhasznált réz és ólom hegyekben hever, hogy megtisztítsák összemorzsolják, átgyurják és kikészítik csövekké, gránátokká és hajlővedékeké. A munkások porosan, piszkosan és izzadva hemsegnek s ordítva hajszolják a vad és féltelmetes gépeket, amelyeket ismeretlen erő irányítanak. Ötven műhelyben katonai feltűgyelet alatt asszonyok ezrei töltik meg robbanóanyagot és golyókat a kész lövedékek. „Három hét alatt termelésünket napi félmillió töltenyvel fogjuk emelni!” — mondja a tulajdonos, aki keresztülvezet a sok rejtélyen. Többet és jobbat! — és a hadvezetőség és a vezérkar folytonos követelése és az a követelés teljesül. Látunk itt egy gépet, amelynek a precizitása fölfilmulja a matematikusok és mechanikusok legmerészebb álmait. Ez a gép rendezi a patronokat, utána méri hosszúságukat, szélességüket és erősségüket, a jókat megtölti puskaporral és golyóval, a rosszakat pedig megvetőleg kiköpi egy nagy ládába. Tökéletesen, felülmúlhatatlanul, kegyetlenül és érzéketlenül vándorolnak a lövedékek milliárdjai Csepelről a harcterekre, hogy valahol egy ismeretlen orosz, angol, vagy olasz halálra sebezzenek.

Budapest és az egész ország ipari ereje a hadsereg és a flotta szükségleteinek kielégítésére szolgál. A csepeli művektől pár száz lépésre van a fegyver- és gépgyár telepe, ahol kipróbálják a puskákat és pisztolyokat. Vakosságos harcok lármája üvölt itt: a lövőtéren minden egyes fegyver szigorú revízió alá kerül. Magyar katonák töltik a fegyvert, mechanikusan ellenőrzik és kilövik, száz és száz fegyver megy át percenkint a kezükön. A Ganz-Danubios gyártelepén a tengeralattjárók és torpedóromboló gépeit építik és egész sereg vagon áll készen, vagy félig elkészülve a vastörmelékek között. A háború rengeteg vasúti kocsit és autóbilit emésztett fel, de a magyar ipar teljesítőképessége is csodálatos. Mindent új telepek és gyárak emelkednek, új munkástömegeket képeztek ki, új munkásgyűlések veszik körül Budapestet és a berek is ótasörőre szöktek fel. Lassankint egészen átalakul az ország szociális és gazdasági tekintetben: a péns szétárad a föld és a gyárak közt, a középosztály ellenében éri a drágaság nyomását. A földbirtokosok és a parasztok sokat kerestek a háborúban, törlesztették adósságaikat és megtakarításokat is eszközölhettek, amiket majd a mezőgazdasági üzem üzleteltetésére fordíthatnak.

Magyarország teljes áldozatkészséggel alkalmazkodott a háború követeléseinek.

Boselli nehezen kap minisztereket.

(Tüntetéssel kell táplálni a háborús hangulatot. — Marconi tároát vállal.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 14.

Luganó. Római jelentések szerint a király tegnap nem fogadott egy parlamenti férfit sem, ami megerősíti azt a tényt, hogy a király a válság megoldását teljesen Bosellire bízta. Boselli egész napon tárgyalásokat folytatott politikusokkal. Este a királyhoz ment és jelentést tett ezekről a tárgyalásokról. Nincs kétely az iránt, hogy a király Bosellit fogja megbízni a kabinet alakításával. Az új kabinet tagjainak első sorban is Sonnino, Bisolatti, Torret és Marconit emlegetik. Szé van még három új miniszterium felállításáról is. Egy olyan aramat kezd terjedni, amely követeli, hogy Giolitti-elemek ne lépjenek be az új kormányba és követeli azt is, hogy Sonnino okvetlenül helyet foglaljon abban.

Basel. A Secolo jelentése szerint az új olasz kabinet a következőkép

alakul meg: Elnök: Boselli, külügy, vagy belügy: Bisolatti, belügy vagy pénzügy: Nitti, kincstári: Luzatti, munkásügyi: Saxi, közoktatásügyi: Torre, municions: Raineri, hadügyi: Marrone, tengerészeti: Haon de-Révell.

Luganó. A Stampa szerint a válság megoldása még messze van. Boselli nem akarja vállalni a kabinet-alakítást.

Luganó. Milánóban tegnap az intervencionisták nagy tüntetést rendeztek és Bisolatti miniszteriumot követelték, Cadornát és Salandrát elűzték. A szocialisták egyetemi helyiségük ablakából üvegeket, poharakat dobáltak a tüntetőkre. A rendőrség 82 szocialistát letartóztatott és láncra verve a rendőrségre vitték őket, azonban éjjelkor szabadon bocsátották. Valencében is voltak tüntetések Salandra és Cadorna mellett.

Nyilatkozatok

a polgármesteri jelentés kapcsán

(Arad város közgyűléséből.)

Az Aradi Közlöny közlójának.

Arad, június 14.

Hosszu évek óta első ízben történt meg, hogy Arad város törvényhatósági bizottsága a polgármesternek az elmúlt hónap közigazgatási eseményeit felsoroló jelentését, vagy annak egyes részeit megnyilatkozára használta volna fel. A ma lezajlott közgyűlésen, amelyen hirtelen János főispán elnököt, igen neves és felszólalások történtek a jelentésnek Angel István dr. főjegyző által felolvasott néhány pontjánál.

A reptéri lóvasút építési kérdést Varjassy Lajos polgármester — mint az Aradi Közlöny ma megírta — nyílt és őszinte nyilatkozattal a történeti hűség színeiben mutatja be és ma még azzal a kijelentéssel erősítette meg azt, hogy a hivatalos iratokból személyesen gyűződött meg annak a feltevésnek alaptalanságáról, mintha az Acsev. kezdeményezte volna azt a megoldási tervet, amelyet a katonai építés vezetőség jónak tart. Múlek Lajos dr. ezzel kapcsolatban újra kérte a főispánt, hogy befolyásával vigye dűlőre a kérdést és hogy Tizza István grófot, a város képviselőjét is kérje meg a közgyűlés közbenjárására.

A polgármester jelentése büszkeséggel emlékezik meg Arad város polgárságának hazafias áldozatkészségéről, amelynek százszázalékos gyűjtés az eredménye Aradfalva javára. Múlek dr. a közgyűlés háláját fejezte ki ezért a polgárságnak és azt kívánta, hogy egy Aradfalva legyen a magyarság első városa.

Beszámol végül a jelentés a Széchenyi gőzmalom leégéséről és elmondja, hogy az teljesen elpusztult.

— A jelentésnek ez a része — mondotta Múlek dr. — minden aradi ember, akiben szív és ész van, annak követelésére kell, hogy bírjon, hogy a malom többé azon a helyen, ahol állott, fel ne épüljön. Ez az óhaja az egész város közönségének, mert az egész város közönsége retteg attól a veszedelemtől, amelyet a malom a városrésze jelent.

— Anélkül — mondotta Nagy Sándor dr. — hogy most kívánám annak a jogi kérdésnek eldöntését, kelle a malomnak telepengedélyt kérnie, vagy nem, csak annak hangulatosására szorítkozom, hogy az egész város kívánása a gyár eltávolítása mai helyéről. Szóvá kell tenni ezt az ügyet, mert már is megindult a vita és van oly nézet, hogy telepengedély kell, mert csak a csupasz falak maradtak meg, viszont az a nézet is felhangzott, hogy csak építési engedélyt kell kérnie a tulajdonosoknak az újraépítéshez. Ennek az a következménye, hogy az építés feletti döntésre a közgyűlés nem gyakorolhat befolyást, mert az építési engedélyt a tanács adja meg. Ezért azt indítványozom, hogy a közgyűlés fejezze ki azt az óhaját, ne foglalkozzék a tanács az építési engedély megadásával, míg a tulajdonos be nem mutatja telepengedélyét.

— Erre nem kell a tanácsot utasítani — szólalt fel Fábry Sándor dr. — mert a törvényben taxative fel van sorolva mindaz a tűzbiztonsági szempontból veszélyes objektum — köztük a malomok is, — amelyek telepengedélyezéshez kötötten, építhetők csak fel. De véleményem szerint a város csak kisajátítás útján szabadulhat meg a veszedelemtől, mert a telep megszüntetéséhez az expropriáció vezet. Még kell menteni a várost a veszedelemtől, még ha a telket és a csupasz falakat meg kell is vásárolnia. Oda építhetnek kazánját vagy raktárakat, de malmot többé nem.

Újra felszólt Nagy dr. és azt kérte, hogy ne vessék bele a közvéleménybe a kisajátítás jelszavát, mert ez csak akkor lenne szükséges, ha a malomnak lenne telepengedélye. Nem hiszi, hogy Arad város főkapitánya kiadná a telepengedélyt. Veszedelemes dolog, még jobban hiszem, hogy ilyen jelszót hangztatni és egy szegény várost pénzfájdolatokra kényszeríteni, ami tiszta ajándék lenne a városból. A malomnak telepengedélye nincs, a gépek elpusztultak, a puszta falak állanak csupán, tehát ez nem gyártelep. A telkével tehát a tulajdonos amit akar, feloszthatja, utóat nyithat, értékesítheti, de telepengedélyt malomra nem kaphat.

— Nem hozhatunk mi most ez alkalommal határozatot — mondotta ismét Múlek dr. — és nem is határozatot akartam felszólalá-

sommal provokálni. Csak a közgyűlés annak akaratának óhajtottam kifejezést adni, hogy a malom mai helyén ne épüljön fel.

— Minthogy sem az építési, sem a telepengedély megadása nem tartozik a közgyűlés hatáskörébe — mondotta a vita befejezése után Varjassy Lajos polgármester — ne méltóztassanak a döntésre hivatott fórumokat utasítással ellátni. A tanács bizonyára a város érdekeinek szem előtt tartása mellett foglalkozik majd a kérdéssel.

Az elnöklő főispán bizonyos téves feltevések eloszlatása céljából szükségesnek tartja megvárni, hogy a szakértők megerősítsék a polgármesteri jelentés ama kitételét, hogy „a malom teljesen leégett.”

A polgármester kijelentette, hogy ez a kitétel nem tökéletes, hanem a rendőrkapitányi hivataltól származik. A közgyűlés ezután tudomásul vette a polgármesteri jelentést.

HIREK LEGÜJABB.

Éjjel 2 órákor érkezett telefonjelentés.

Kitchener a háborús gyors befejezéséről.

Berlin. A Daily News fő írásából arról értesült, hogy Kitchener néhány nappal halála előtt kijelentette, hogy most már más véleményével van a háború tartamáról mint eddig volt. Azt gondolta addig, hogy három évig fog tartani, de, mondotta, azt hiszi túlzott volt ez a számítás és a háború előbb fog véget érni.

London. Sir Georg Egerton, Sir Frederice Ingelfield és Sir Artur Farkwor altengernagyokat saját kérelmükre nyugdíjazták.

Rotterdam. Az angol admirálisok újabb bevallja, hogy legutóbbi kutatások eredményeképpen a skagerraki harcban újabb ötszáz ember vesztette életét és a Hampshire elsüllyedésénél pedig még 660.

Venizelosz forradalommal fenyegetőzik.

(Az entente új védelmi vonala Szalonikától.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 14.

Köpenhága. Athénből érkezett hírek szerint Venizelosz a görög vezérkart azonnal védelmezi, hogy szerződést készít elő Németországgal. A görögök ezt megakadályozzák, ha másképpen nem, hát forradalommal.

Amsterdam. Athénből jelentik, hogy ott a legutóbbi napok egyikén egy katonai ünnepség volt, amely után nagy tüntetést rendeztek Venizelosz ellen. A tüntetők Venizelosz lapjainak szerkesztősegei elé vonultak, ott bevették az összes ablakokat. Innen Venizelosz lakása elé mentek, ahol zajosan tüntettek.

Amsterdam. Egy itteni lap szerint az entente Szaloniki körül levő erődgyűrűn kívül egy új vonal irányában egy előreloított védelmi vonalat készít.

— **Kitüntetések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményes magatartása elismerésül Deisler Károly 2. honvéd gyalogezredbeli ezredes, egy honvéd gyalogezred parancsnokát a Lipót-rend hadidiszitményes lovagkeresztjével, az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül Gergely Miklós egy szállásmesteri osztályhoz beosztott 3 honvédhuszárezredbeli ezredes a Ferenc József-rend lovagkeresztjével a vitézségi érem szalagján, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Hauser Sándor a 3 honvéd gyalogezredhez beosztott 7 honvéd gyalogezredbeli ezredes és Rozgonyi Lajos 2 honvéd gyalogezredbeli századost a hadidiszitményes harmad osztályú katonai érdemkeresztrel, az ellenséggel szemben teljesített kitünő és önteláldozó szolgálatai elismerésül Szász Géza dr. 2 honvédgyalogezredbeli ezredorvos, egy dandár egészségügyi intézet parancsnoka a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Tabajdy Iván 2 honvéd gyalogezredbeli századost a signum laudis az ellenséggel szemben repülői minőségben tanúsított vitéz magatartása elismerésül Koronay László 3 honvédgyalogezredbeli főhadnagyot a hadi-éreményes katonai érdemkereszt harmadik osztályával, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Szűcs Tibor egy honvéd lovashadosztályhoz beosztott 3 honvédhuszárezredbeli főhadnagyot ismételtén a signum laudis és az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül Tenner Alfréd Pált 2 néptelkeli gyalogezredhez beosztott néptelkeli hadnagyot az arany érdemkeresztrel tüntette ki a vitézségi érem szalagján.

— **Aradi tiszta az oroszok júniusi offenzívájában.** Sz. László aradi népfelkelő zászlós, aki ezredével egy év óta az északkeleti frontnak azon a részén harcol, ahol most a legnagyobb harcok folynak, az orosz offenzíva első napjairól ezeket írja szüleinek Aradra:

— Junius 4-e óta igen mozgalmas volt az élet. Vasárnap délutántól egész kedd reggelig pergőtűz alatt voltunk. Kedden hajnali három órakor támadott az orosz, de csunyán elvertük. A támadás után ismét óriási ágyutűz alatt voltunk egész szerda hajnalig, amikor három órakor ismét támadtak. Természetesen ezuttal is alaposan visszavertük a támadókat. Sok foglyunk van és rengeteg az orosz halott. Nekünk kevés a veszteségünk, mert kitünő fedezékeink vannak. Egy nehéz gránát azonban becsapott a lakásomba és mindennemű tönkretette. Legjobban a tényképező gépemet sajnálom. Szerencsére én nem voltam benn, amikor a gránát jött. Így semmi bajom, kitünően érzem magam és örvendünk, mert győztünk. A fejem ugyan nagyon fájt a rettenetes légnyomástól, de már mulik és benn pihenek egy napot a faluban. Ma csend van és azt hiszem így is marad.

A levél június 8-án kelt és a 213. tábori posta bélyegzőjével jött.

— **Előkészítő tanfolyam** egyéves önk. kiegészítő vizsgára, 19—28 éves beosztottak részére, Engel szakiskolájában, Lázár Vilmos-utca 2. Tel.: 333.

— **Pusztító jégverés Arad határában.** Tegnap délután — a városi lakosság csak a szelét érezte — katasztrófális jégverés tette tönkre Arad határában nyolcszáz hold termését. Ugynevezett pászta jégjárás volt, a mely egy szeszélyes utirányban érezte csapásszerű hatását. Délután 5—6 óra közt a pécskai kettős csárdától kiindulván a Krivabóra mellett elhaladva Iratos, majd Szentpál irányában nagyobb tajta mogyorónyi jégdarabok nullottak roppant sűrű tömegben és körülbelül 800 holdon tönkre verte a jég a termést, olyannyira, hogy a kukoricának például csak a kórója maradt meg. Ahol baromfi, aprójószág szabadon volt, ott halomszámra hever az agyoncsapott szárnyas. Körülbelül huszpercig tartott az erős északkeleti szélvihar által kergetett jégverés, a mely emberéletben szerencsére nem tett kárt.

— **Az aradi nyári vásár.** A főkapitány közhírré teszi, hogy Aradon a nyári országos vásárt június hó 30-tól bezárólag július hó 4-ig tartják meg. Az állatvásárt a Birkás dűlőben levő új vásártéren tartják meg. Az országos állatvásárok június hó 30-án és július hó 1-én akként lesznek tartva, hogy a vásár első napján, vagyis június hó 30-án, azaz pénteken a vásártérekre kizárólag csak hasított körmű állatok, u. m. szarvasmarha, borjú, sertés, juh, bárány, a vásár második napján, vagyis július hó 1-én, azaz szombaton pedig kizárólag csak lovak hajthatók fel eladás céljából. A felhajtás úgy június 30-án, valamint július 1-én reggel fél 5 órától van megengedve. A kirakodó vásár június hó 30-tól július hó 4-ig tart. Az elkerített lóvásártérré is szabad szekérbe fogott lovakat bevinni, de csak akkor, ha a szekérbe fogott lovak is szabályszerű marhalevéllel vannak ellátva. Aki a szekérbe fogott lovakat nem szándékozik az elkerített állatvásárra bevinni, marhalevél nélkül is bejöhethet a külön kijelölt helyre.

— **Rézfalic kiosztás a tornovai járásban.** Hanthó Jenő a tornovai járás főszolgabírója értesíti azokat, kiknek a tornovai járás községeiben szülőjük van, hogy a földművelésügyi miniszter az által kiadott rézfalic Almászegres, Doroszlófalva, Dud, Kurtakér, Tornova, Feltót, Kőved községekhez és a seléndi körjegyzőségben folyó évi június hó 16., 17. és 19. napján kerül kiosztásra. Minden birtokos katasztrális holdankint 11 kgrmot kap, kilogramonként 3 korona 22 filléért.

— **Tilos a radnai bucsujárás.** A máriaradnai főszolgabírói hivatal megkeresése folytán a polgármester közhírré teszi, miszerint nevezett szolgabírósnak a máriaradnai bucsujárások betiltása iránti rendelkezése most is és az háború egész tartamára fennáll, továbbá, hogy mindazok, kik jövőben ezen tilalom dacára Mária-Radnára bucsujárásra mennek, kihágási uton fognak felelősségre vonatni és a községből karhatalom alkalmazásával fognak eltávolíttatni.

— **Seritévész Aradon.** A főkapitány közhírré teszi, hogy a ségai csúrhében a seritévész járványos betegség fellépett, mielőtt is az összes sertések udvari zár alá vétetnek. Felhívja a sertéstulajdonosokat, hogy sertéseik megbetegedését vagy elhullását tartoznak bejelenteni a kapitányi hivatalnál és ugyanott tartoznak a beteg, vagy arra gyanús sertések megsejtesítését követni.

— **A legjobb és legelterjedtebb mosógép az Aerowash,** melynek gyakorlati bemutatása minden esztendőben délután pont 5 órakor Magyar Ferenc gazdasági gép- és műszaki üzletében Arad, Zrínyi-utca 6. Főraktár Budapest, Aerowash-vállalat, VII. Erzsébet-körút 35.

— **Megérkeztek a patent, Rex és „Ultriform” patent befőttes üvegek és főzőparátasok.** Állandó nagy választék ezek tárgyakból, ilyenemű regisztereket vessék és osszék, ugyanosak keresek megvételre vcseneket is. Legelőbb bevásárlási tórtás Peczner Mór üveg-, porcellán, üzemelt és kárpenterés üzlete. Andrássy-ter 25. sz., vármegyei telefon 568. sz. 2785

— **Beritz német tanfolyam.** Esti órában Engel szakiskolájában. Lázár Vilmos-utca 2. Barátkozások 1. hó 15-ig. 3052.

Kik a barbárok?

(A franciák azzal dicsekednek, hogy kegyetlenül bannak a német foglyokkal.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 14

Franciaország vezetői, akik belesodorták a francia népet ebbe a rettenetes, réz névre végzetes verifürdőbe, kétségbeesve gondolnak lépésük következményeire. Számos jel mutat arra, hogy a francia nép örömmel megköszön már a varva-vart békekötést, azonban az ország gonosz vezetői hallani se akarnak erről, mert tudják: a békekötés legelső áldozatai ők lesznek, a tejszabadított népiindulat dacára fogja őket tépni. Hogy és a vezes leszámolás minél később következzen el, mesterségesen húzzák a békekötés idejét és kultúrnapokat megszégyenítő buta hazugságokkal akarják fölszítani a francia népnél a németek iránti ellenszenvét. A megvásárolható tehetőtök gyárlag készítik a németek elleni győzeletet ígoló rópiratokat, amelyekben a német katonát egyenesen emberevőnek, gyermekgyilkosnak festik a bérenc svinákok.

Még egy olyan pamflett azonban, amilyen most hagyta el a francia fővárost, felán még a háború forogtatásában sem található. Sándor Arsen írta a füzetet és Capus Alfréd, a francia akadémiának pornografikus munkáiról és üres szinpadai műveiről nálunk is jól ismert tagja készítette hozzá előszót. A füzet címe: „Porosz fogoly lakomája.” A rópirat szerint a francia nép a legnagyobb megvetéssel viseltetik a porosz hadifoglyok iránt és ahol csak teheti, üldözi, leköpi őket, úgy, amint megérdemlik ezek a gonosztevők! A katonatisztok és a hatósági személyek nem akadályozzák meg a tömeget abban, hogy a német foglyokat bántalmazzza, sőt egyenesen buzdítja erre. Maguk a tisztok mondják, hogy el kell pusztítani a bocnekat.

A német foglyok kínzásában előjár Moisson kapitány, aki egyik fogoly tábor parancsnoka, aki a tömeget így szokta biztatni.

— **Előre! Ti derék tiak, ne kiméjétek a poroszt! Bocsuljátok meg testvéreiteket!**

Ez a kiváló gondolkodású kapitány számos alkalommal huszonnégy óráig se adott enni a hozzákerült foglyoknak.

A rópirat azután közli azokat a panaszos leveleket, amelyeket a német hadifoglyok küldtek haza, de e leveleket a francia cenzura elfogta és most a tüzetben kinyomatta.

A levelekben a foglyok szivettől pánszokodnak a bántalmazások miatt és a rópirat szerzője azért közli a panaszos irásokat, hogy kegyetlenségre buzdítsa azokat, akik esetleg emberegesen akarnak bánni a német foglyokkal. Alább néhány levelet mutatunk be. Ha nem a komoly és megbízható Frankfurter Zeitungban olvasnánk, nem is hinnénk el.

— **A hatvan óras uton,** amely Bordeauxig vezetett, csupa gunyfelirat fogadott bennünket. Sár, kő, üvegedény és hasonló dolog tömegszámban repült a vonatunk ablakához. Tömegesen, ahol tényleg vártunk, a sapkánkról levágták a kocsikat, a munkáiról a gombokat s...

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. =

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. =

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. =

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekélyesebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megtehetőek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

vették a tábori poharunkat. Az őrünk mindent gúnyos mosolyal nézte. A hosszú uton egyszer ettünk s csak hideg burgonyát. Amikor Bordeauxba értünk, a kölykök az arunkba köptek és ütöttek bennünket. S mindent magarangu francia tászték jelenlétében tették.

Egy másik fogoly Orleansból így ír: Identitásunk valóságos vesszőfutás volt. Amit az uton tapasztaltunk, azt lehetetlen most szavakkal ecsetelni. Olyan országban, ahol néprajlon van, hogyan engedhetnek meg ilyen vadságokat s hogyan nevesheti magát ez a nép kulturált, művelt nemzetnek!

A könyv ezután a polgári internáltak táborából is közöl panaszos leveleket. Kiderül, hogy egyes táborokban a német internáltakat több évi fegyházra is elítélik.

S mindent a franciák által kiadott röpiratban olvashatjuk. Ha ezek emberek, akkor a mi kőboreigányaink szalonhősök!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Meghívás. Az aradi segédytanulókat segélyező egyesület f. é. június hó 17-én délután 4 órakor a városháza tanácstermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület összes tagjait meghívja Oav. Hauser Károlyné egyesületi elnök.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYÁRI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1916. június 15-én:

Király Ernő felléptével:

Leányvásár.

Oparatta 8 telvonásban.

Kezdete este fél 9 órakor.

NYILTÉR.

(Az ezenrovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget)

Circus Schmidt

a Béla-téren.

Szombaton, 1916 június 17-én, este fél 9 órakor

nagy megnyitó disz-előadás

Aradon még nem látott világvárosi műsorral.

Vasárnap két nagy előadás

délután 4 órakor és este fél 9 órakor.

legyek előre válthatók a „Függetlenség” kiadóhivatalában. 3050

Bővebbet a napi falragaszokon.

**Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépzsir,
Fűrész,**

Sózott hal,

**Köles kása,
Szalonna,
Házi szappan**

kapható

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpád-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, ha waggontételenként jó, egészséges

ételburgonyát

és diót méltányos árban, más gyar feladó állomásról, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyiszintén vörshagymát, szalonnát és egyéb hűvelyes veteményeket óhajtanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a n. é. közönség figyelmét arra, hogy egy waggon **citromot** kaptam, amit üzletemben és a piaci sátramban fogok igen olcsón árulni.

Azonkívül értesítem a negyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken **616 hal** kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltnék.

Lutwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 871

110/1916. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1916. évi 1888. számú végzése következtében dr. Dénes Jakab ügyvéd által képviselt Gurahonci tákarékpénztár javára 291 kor. s jár. erejéig 1916. évi február hó 17-én foganatosított kielégítés végrehajtás útján lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha, stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyhalmágyi kir. járásbíró 1916-ik évi Pk. 253. számú végzése folytán 291 kor. 50 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi december hó 8. napjától járó 6% kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 124 kor. 71 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig, Ácsva községében leendő megteremtésére, 1916. évi június hó 21-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 103 §-ai értelmében

készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron adni is el fognak adatni.

Amennyiben az előírozandó ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Nagyhalmágy, 1916. évi május hó 20. napján.

Riedl Akos,

3005 klr. bírósági végrehajtó.

1291—916. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete végrehajtójának Bíró Gábor és neje szül. Felek Sára végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 181 korona 04 fillér tőkekövetelés és járulékal behajtása végett a körösbökényi kir. járásbíró hatáskörében levő, Zárandhodos községben fekvő s a zárandhodosi 192. sz. tkjvben A. I. 2. és 6. sorsz. s., 887. (258., 259. stb. és 809.) b. hrsz. alatt foglalt előbb Bíró Gábor és neje Felek Sára nevében állott, jelenleg Stiller Ádám

névén álló erdőből, legelőből és szántóból álló ingatlanra 3100 K kikiáltási árban elrendelte. Az árverést 1916. évi július hó 3. napján délelőtti 10 órakor Zárandhodos községében fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírokkal a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. évi LX. t. c. 147., 150., 170. §§.; 1908. évi XL. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ar ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908. XL. 26. §.)

Körösbökény, 1916. évi április hó 4. napján.

Selymes, s. k.
klr. járásbíró.

3008

Csak azoknak a cigarettázóknak,
Éik egészségükre való tekintetből azivesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet
MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra s hüvelyeken nincsen sem bronz, sem szimyonia,
de minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása: *E. J. Modiano*

Halász Ferenc, a Modiano-gyár vezérképviselője, Budapest.

Van szerencsém az
uri hölgyközönség
figyelmét felhívni

női szalon divattermemre,

hol a legelegánsabb
alkalmi és ut-
cai ruhák ké-

szülnek a legújabb divat szerint **szolid árak mellett. Gyászruhák azonnal készítettnek**

Szives pártfogást kér **Kohn Helén,** Arad, Chorin Aron-u. 2., I. em.

1325—1916. tkvi szám.

Arverési birdetmény kivonat.

A kisbirtokosok Országos Föld-
hitelintézete végrehajtónak Vesz-
za Mariska és társa végrehajtást
szenvedők ellen indított végrehaj-
tási ügyében a telekkönyvi ható-
ság a végrehajtási árverést 47
korona tokekövetelése és jár-
ulékaibehajtása végett a körös-
bükényi kir. járásbíróság terüle-
tén levő Déce községben fekvő
s a décei 448. sz. tjkvben A. I.
1., 2., 4—5. sorszám s (296—297.)
858., 1396., 1825. hrsz. alatt fog-
lalt, előbb Veszta Mariska férj.
Lupsa Novákné nevében állott, je-
lenleg id. Lupsa Novák nevében
álló ház, udvar és kertből, szán-
tóból és rétből álló ingatlanra
1500 korona kikiáltási árban;
a décei 607. sz. tjkvben A.
+ 1. sorsz. s 1255. hrsz. alatt
foglalt Poksa Dirlea Mária nevében
réből álló ingatlanra 500 kor. ki-
kiáltási árban.

Az árverést 1916. évi július
hó 6-ik napjának d. e. 10 órakor
Déce községánál fogják meg-
tartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok
a kikiáltási. áránál alacsonyabb
áron nem adatnak el.

Az árverelni szándékozók köte-
lességük bántépénzül a kikiáltási ár
10% át készpénzben, vagy az 1881.
LX. tc. 42. § ában meghatározott
árfolyammal számított ovadékké-
pes értékpaprosban a kiküldöttnél
letenni, hogy a bántépénznek elő-
leges bíról letétbe helyezésétől ki-
állított letéti elismervényt a kikül-
döttnek átadni és az árverési fel-
tétteleket aláírni. (1881. LX. t.-c.

147., 150., 170. §§.; 1908. XL.
t.-c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kiki-
áltási áránál magasabb ígérletet tett,
ha többet ígérni senki sem akar,
köteles nyomban a kikiáltási ár
százaléka szerint megállapított bá-
nantépénzt az általa ígert ár ugyan-
annyi százalékaig kiegészíteni
(1908. XL. 25. §.)

Körösbükényi kir. járásbíróság
mint tkvi hatóság, 1916. évi áp-
rilis hó 8-ik napján.

Solymosi, s. k.
kir. aljbíró.

3017

DEAFF varrógépek

műhímszésre és ipari cé-
lokra, utólérhetetlen tartóssá-
guk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iró-
angyal védjegyes és Colum-
bia gramphonok, legújabb
felvételű Király Ernő lemezek
kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5—6.
Telefon szám 96. 1218

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző
gyógybor; vérszegények, láb-
badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne
a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis
palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer,
finom fűszeres ízű, zson-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor.
Gyomertbeteg részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-
valva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most
nehezen beszerezhető Acidot pepszin helyettesítésére. Gyenge
emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Rum—likőr

essentiák és compositiókban
állandó nagy raktár.

Saját véd-
jegyzett „Rumaron”
50 filléres üvegekben, mely
2 liter finom tearum ké-
szítéséhez elegendő, min-
denütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad.
Telefon 592. szám.

Értésítés!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy
Weitzer János-utca 15. szám
alatt

Órás és ékszerész

üzletet nyitottam Hol raktáron
tartok mindennemű zseb- és fali-
órát, ékszereket a legegyszerűbb-
től a legdiszesebbig. Javítást el-
vállalok a legjutányosabb árban.

Szives pártfogást kér

Gerber Henrik,
órák és ékszerész. 2014

Kézzel himzett

bluzok, aljak, gyermekruhák minden nagyságban és
fejkötőket magyar stílusban, nagy vételre keres kül-
földi cég. — Feltételek: elsőrendű munka, jó anyagon.

Ajánlatok kéretnek

BUDAPEST, Márton-utca 35/a., földszint 1. 6781

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” crémet.

Ara egy tégelynek 1 kor. 20 fill.

Ibolya Doré szappan 1 K. 20 fill. Ibolya Doré puder 1 K. 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajszát a legszebb állandó
Hajfestő fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,
a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvesztő-Depilator. E kitünő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1888. évben az Aradmegyei Közhírház számára.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Szöke Gy.

En Magáról mindig csak szívet és jót gondolok, csak bíznék bennem, hisz láthatja, hogy rabja vagyok. Amitől fél: mesebeszéd. A levél helyett az én szépséges kis mindenségem nem tudna valami okosabbat kigondolni? 8048

Melyik

kedves úri leánya volna hajlandó levelezni, későbbi lemerés reményében, távollevő fiatalemberrel. Leveleket "Távollevő 2." jellegre a kiadóba kér. 8020

OKTATÁS.

Eine deutsche Lehrerin

wünscht Lektionen zu erteilen. Näheres in der Administration. 8085

ALKALMAZÁST KERES.

Négy középiskolát végzett leány, ki németül is beszél, főszőr és csomaga üzletben alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 8082

Két gépkezelő

cséplésre ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban. 8088

Ügyes bejárónő

a délelőtti órákra, azonnal alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 8037

Szorgalmas,

a háztartás minden ágában jártas, intelligensebb németül is beszélő leány, gyermekekhez vagy kisebb családhoz ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban. 8040

Egyedül álló özvegy nő

magános urhoz vagy kisebb családnak háztartásvezetőnek ajánkozik. József főherceg ut. 8047

ALKALMAZÁST NYER.

Gépezet keresek

azonnali belépésre aratás és cséplésre. Bacsoni Kálmán, Erdőkerek. 2962

Számadásokhoz

értő, akarókos hajlamu, intelligens egyén kerestetik, kire pénztár vezetés és a pénztári könyvelés is bízható. Ajánlatok "Megbízható" jellegre a kiadóba kéretnek. 2985

4 poigárit

végzett fiu gyakornoknak felvétetik Cukor László takereskedésében Nagyvárad-ut. 2986

Aradmegye

Seprős községben, 4 járatu gősmalom részére, 10 részre molnár kerestetik július 1-re. Cim: Weisz László, Seprős. 8018

Mindenes cseledieseny

gyermektelen házaspárnál felvétetik. Róziám Bazár, Boros Beni-tér 11. sz. 8049

Kirató-fiu

nyomdánkban, heti fizetés mellett, felvétetik.

KIADÓ LAKÁS.

Egy 5 szobás

lakás fürdőszobával, kiadó. Deák Ferenc-utca 42. sz. 8089

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 10. számú házban, III. emeleten egy 4 szobás utca erkélyes lakás, minden hozzátartozóval. Bővebbet ugyanott a házfelügyelőnél. 844

ÜZLETEK.

A vingai

nagyvendéglő, családi ok miatt átadó. Értekezni lehet Vingán, a nagyvendéglőben. 8042

Egy joforgalmu

vendéglő elszámolásra átadó. Cim a kiadóban. 8016

INGATLAN.

Keresek

megvételre két, esetleg három szobás lakásból álló kisebb magánházat, lehetőleg kerttel, valamely a központtól nem nagyon távol eső melékutatóban. Ajánlatok a pontos házszám és az ár megjelölésével "Nyugdíjas" jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 2968

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hár

majunga és tamatáve minden mennyiségben kapható Färber Lajos tüzserokereskedésben. 2095

As új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papirkereskedésben és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Borax

kapható Färber Lajos cégnél. 2779

Kerti butor

használt, megvételre kerestetik. Házmesterné, Forray-u. 2/a. 8088

Fűvágó

kisebb kézi gép egészen új, eladó. Házmesterné, Forray-u. 2/a. 8084

Meg.

Tiszta akácmező kapható, Seeburger Mihálynál, Boros Beni-tér 20. 8041

Nehéz 8 as

MÁV. magánjáru-cséplőt elad, Rancz Ottó, Ujszentannán. 8046

Pianino

használt, megvételre kerestetik. Ajánlatok postailóok 8. D. M. cím alá kéretnek. 8046

Egy 6 lábás

tűkasszáló és egy tárcsás borona, kevéssé használt eladó. Durst József, Medgyeegyháza. 2814

Rézkenpor

kapható Färber Lajos cégnél. 2421

Eladó

egy nagyobb fajta W. Kengott gyárimányu amateur fényképező gép, teljes felszereléssel. Benkő József, Rákóczi-u. 16. 2960

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt bútort. Vidékre is megyek. Bleier Ignátz, Szent Pál-utca 12. sz. 229

KÜLÖNFÉLE.

Egy jó tenispálya

olcsón átadó. Bővebbet Kosztka vaskereskedés, Szabadság-tér. 8048

Dr. Schajkovszky

lábizzadás elleni szere, biztos kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hesch gyógyszerárában. 12

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Izadó, fényes, szíros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotrú öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ara 1 korona. Dr. Földes és Hesch piperezappan és vegyészeti gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Hirdetmény.

Van szerencsénk t. részvényeseink tudomására hozni, hogy a f. é. június hó 10-én megtartott közgyűlés határozata szerint, a társasági részvények 21. számú szelvényei, a mai naptól kezdve darabonként Tíz koronával a társaság pénztáránál, (Acsev. palota) beváltatnak. A be nem váltott szelvények a fenti időponttól számított 5 év múltán, a társaság javára elévülnek.

Arad, 1916. június hó 15.

Aradi nyomda részvénytársaság igazgatósága.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári rak-tára.

Gyermekkoscsik nagy választékban.

Zimmermann Ignác

arabnbergi díszmű- és játék-áru üzletében. 2181

Arad, Szabadság-tér 21.

A Weitzer János- és Kazinczy-utcai INGUSZ-féle

sarok

üzlethelyiség

november 1-től kiadó.

Bővebbet a hástulajdonosnál, Bohus-palota, II. kapu, I. emelet, 18. ajtó. 8044

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-szert. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egert öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintő-szert bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

"Matteine" vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám. Telefon 10-45. 211

Legjobb

a "Czeiler"-féle törv. védett (szab. bej.) impregnált vízhatlan, hajlékony

fatalp,

amely egyszersmind talpvédő gyanánt is használható. Zajtalan, nem kopog. Bárki által könnyen felszerelhető.

Olcsó árak (páronként):

30 sz.-ig nagy. cipőre K 1.40

32 " " " 1.50

34 " " " 1.60

36 " " " 1.70

38 " " " 1.80

40 " " " 1.90

42 " " " 2.-

44 " " " 2.30

Megrendelésnél a cipő száma, vagy a talp rajzs-papír minta) ugyancsak a pénz, előre beküldendő.

Tisztelettel

Czeiler és Szathmáry

asztalos-áru gyára

ARADON, Pöntenberg Erő-utca 9. sz. Ugyanitt cipőtalpalások is elfogadtnak.

Szandálok és papucsok kaphatók. 2853